

นัยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา
: ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ร้อยตำรวจโท ปกัณตร์ ชัยสุภวัฒน์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IMPLICATIONS OF CRIMINAL INVESTIGATION REGARDING
THE ACCUSED'S LEGAL RIGHTS: A STUDY ON POLICE INVESTIGATORS
IN BANGKOK METROPOLITAN POLICE BUREAU

Police Lieutenant Pokchad Chaisukawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Sociology

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา
: ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

โดย

ร้อยตำรวจโท ปกฉัตร ชัยสุกวัฒน์

สาขาวิชา

สังคมวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์สุนนทิพย์ จิตสว่าง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์สุนนทิพย์ จิตสว่าง)

.....กรรมการ
(พันตำรวจเอก ดร.รัชชัย ปิตะนีละบุตร)

.....กรรมการ
(พันตำรวจตรี วิชัย ประเมษฐเนติกุล)

ร้อยตำรวจโท ปกัณธ์ ชัยสุภวัฒน์ : นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิ
ของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัด
กองบัญชาการตำรวจนครบาล

(IMPLICATIONS OF CRIMINAL INVESTIGATION REGARDING
THE ACCUSED'S LEGAL RIGHTS: A STUDY ON POLICE
INVESTIGATORS IN BANGKOK METROPOLITAN POLICE
BUREAU) อ.ที่ปรึกษา: อ.ศุมนทิพย์ จิตสว่าง, 115 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง “นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจาก
การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา: ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการ
ตำรวจนครบาล” โดยระเบียบวิธีวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นหลัก กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานสอบสวน
ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 250 นาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
ได้ใช้สถิติวิธีวิจัยในการหาค่าไคสแควร์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ส่วนการสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึก กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานสอบสวน จำนวน 10 นาย ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิ
ผู้ต้องหาเป็นอย่างดี ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา:
ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล สามารถสรุปได้ว่า การใช้
สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ในขณะที่
การใช้สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การใดๆ การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหา
ทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาต้องการ การสิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการ
สอบสวน การใช้สิทธิที่จะได้รับการเขียนหรือติดต่อกฎตามสมควร และการใช้สิทธิที่จะ
ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ไม่ก่อให้เกิดนัยยะในการสอบสวนแต่อย่างใด

ภาควิชา...สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา..... ถายมือชื่อนิสิต...ณัฐ ธีระกุล
สาขาวิชา...สังคมวิทยา..... ถายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...สุวิทย์ ธีระกุล
ปีการศึกษา...2549.....

4881126624: MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEY WORD: IMPLICATIONS / CRIMINAL INVESTIGATION / THE
ACCUSED'S LEGAL RIGHTS

POKCHAD CHAISUKAWAT, POLICE LIEUTENANT :

IMPLICATIONS OF CRIMINAL INVESTIGATION REGARDING
THE ACCUSED'S LEGAL RIGHTS: A STUDY ON POLICE
INVESTIGATORS IN BANGKOK METROPOLITAN POLICE
BUREAU. THESIS ADVISOR: LECTURER SUMONTHIP
CHITSAWANG, 115 pp.

This research is aimed at studying the implications of criminal investigation regarding the accused's legal rights. In term of methodology, questionnaires and in-depth interview are used. The questionnaires are distributed to 250 police investigators in Bangkok Metropolitan Police bureau. In order to test the hypothesis, the Chi-square was applied in the data analysis given by the questionnaires whereas the descriptive analysis was applied for the in-depth interview of 10 subjects who extended knowledge in Miranda's Right.

The finding of the research shows that the right to consult with a lawyer affects the implications of criminal investigation, in contrast the others have no affect at all.

Department...Sociology and Anthropology.....Student's signature.....*ร.ต.ท. ชัย ชัยกุล*

Field of study...Sociology.....Advisor's signature.....*สมานทิพย์*

Academic year...2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และใคร่ขอกล่าวนามไว้เป็นเกียรติมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุมนทิพย์ จิตสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาเสียเวลาส่วนตัวอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ช่วยชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์และตรวจทานวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นผู้ที่สนับสนุนให้กำลังใจเสมอมา นับตั้งแต่เข้ามาศึกษาในสถาบันอันทรงเกียรติแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะและกำหนดทิศทางการวิจัย ให้ผู้วิจัยได้ปรับแก้วิทยานิพนธ์ เล่มนี้ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พันตำรวจเอก ดร.รัชชัย ปิตะนีละบุตร และ พันตำรวจตรี วิชัย ประเมษฐเนติกุล กรรมการวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ พนักงานสอบสวนทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลา และให้คำแนะนำตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลรายละเอียดด้วยความเต็มใจ เป็นผลให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนร่วมทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะ นางสาวปรียาภรณ์ สุโพธิ์ ที่คอยดูแล เอาใจใส่พี่ๆ เพื่อนๆ ในทุกๆ เรื่อง ตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้น จนจบการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายของสิทธิ.....	5
วิวัฒนาการเกี่ยวกับการรับรองสิทธิเสรีภาพ.....	6
หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา Miranda Rule.....	7
การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย.....	8
หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	9
ความหมายของการสอบสวน.....	16
ความสำคัญของการสอบสวน.....	17
ความหมายของพนักงานสอบสวน.....	18
รูปแบบควบคุมอาชญากรรม.....	18
รูปแบบนิติธรรม.....	20
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	25
สมมติฐานในการวิจัย.....	26
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	27

บทที่

3.ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4.ผลการศึกษา และการอภิปรายผลการศึกษา.....	36
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง.....	36
ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และ	
ทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา.....	40
นัยยะที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา.....	45
การทดสอบสมมติฐาน.....	49
ผลการศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
กรณีศึกษาที่ 1.....	57
กรณีศึกษาที่ 2.....	61
กรณีศึกษาที่ 3.....	64
กรณีศึกษาที่ 4.....	67
กรณีศึกษาที่ 5.....	70
กรณีศึกษาที่ 6.....	74
กรณีศึกษาที่ 7.....	78
กรณีศึกษาที่ 8.....	81
กรณีศึกษาที่ 9.....	85
กรณีศึกษาที่ 10.....	88
การอภิปรายผล.....	91

บทที่

5 .สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
สรุปผลการพิสูจน์สมมติฐาน.....	98
ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ.....	100
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ.....	100
รายการอ้างอิง.....	103
ภาคผนวก.....	109
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	115

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	36
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	37
3	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	37
4	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี.....	38
5	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นยศ.....	38
6	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง.....	39
7	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุราชการ.....	39
8	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวน.....	40
9	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหาที่กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการสอบสวน.....	40
10	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา.....	41
11	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่างคน จำนวน 250 คน เกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา.....	42
12	จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา.....	45
13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	50
14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	51
15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	52

ตารางที่

หน้า

16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะให้ทุนความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	53
17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อญาติ ตามสมควรทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	54
18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อ เจ็บป่วยทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน.....	55
19	ผลสรุปสมมติฐานการวิจัย.....	56

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาอาชญากรรม นับเป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม และเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และด้วยเหตุนี้เองสังคมจึงจำเป็นต้องสร้างกลไกในการควบคุมสังคมโดยผ่านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีหน่วยงานที่สำคัญและกำกับดูแลอยู่ ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ได้ทำหน้าที่นำกฎหมายมาบังคับใช้กับสมาชิกในสังคม เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เพื่อให้สังคมมีความสงบสุขและเป็นระเบียบ ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมากเท่าใด กฎหมายก็ยิ่งทวีความสำคัญในการแสดงบทบาทที่จะทำการควบคุม และจำกัดขอบเขต สิทธิเสรีภาพของบุคคลในสังคมมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งหากมีบุคคลใดที่กระทำความผิดเกิดขึ้น ในทางกฎหมาย ก็จะถูกตกเป็นผู้ต้องหา และนำเข้ามาสู่ในกระบวนการยุติธรรม

ซึ่งจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม จะเริ่มต้นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีพนักงานสอบสวน เป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งหลายที่เกิดขึ้นให้ครบถ้วน เป็นสำนวนในการสอบสวน พร้อมกับมีความเห็นในทางคดี จากนั้นจะนำเสนอสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อทำการพิจารณาก่อนฟ้องร้อง ก่อนที่จะร่างฟ้องต่อศาล ซึ่งมีผู้พิพากษาทำหน้าที่พิจารณาไต่ตรองความผิดนั้นๆ โดยอาศัยจากพยานหลักฐานต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรวบรวมมา เพื่อพิพากษาว่าจะลงโทษหรือไม่ อย่างไร และหากผู้ต้องหาถูกลงโทษจำคุกนั้น ก็จะถูกส่งตัวให้ทางราชทัณฑ์ดำเนินการต่อไป

เว้นเสียแต่ผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้น หากยังมิได้มีการพิพากษาจนถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดนั้น มีหลักการที่ยอมรับการโดยทั่วไปว่าให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งหลักการนี้เอง จึงส่งผลทำให้จำเป็นต้องมีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาไม่ให้มีการล่วงละเมิดตามอำเภอใจ โดยต้องปฏิบัติต่อบุคคลนั้นอย่างผู้บริสุทธิ์ตามข้อสันนิษฐานที่ยอมรับกันดังกล่าว

ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาในขั้นตอนของการสอบสวนนี้ จะสามารถทำได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ หรือมีความสัมพันธ์กับรูปแบบของกระบวนการทางอาญาที่ยึดถือ 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ รูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) และ รูปแบบ

นิติธรรม (Due Process Model) ซึ่ง รูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) นั้นเป็นการยึดถือ หรือมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ เน้นหนักในเรื่องของประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ส่วน รูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล เป็นการมุ่งให้ทุกขั้นตอนของกระบวนการเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม

ด้วยเหตุดังกล่าวกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นได้มีการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ใน มาตรา 30 ซึ่งมีใจความว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” นอกจากนี้ในมาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญยังได้กล่าวอีกว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทั้งสองมาตราได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า กฎหมายมีเอกภาพที่จะรับรองและคุ้มครองผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล (Individual) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ให้มีความทัดเทียมกันภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งสิทธิเช่นนี้ย่อมเกิดขึ้นเสมอกันตลอดทั้งราชอาณาจักรไทย จึงมีการเพิ่มหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญาเพิ่มมากขึ้น การแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงถือเป็นก้าวใหม่ของการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชน ซึ่งสอดคล้องตามมาตรฐานสากล โดยผู้ต้องหาที่อยู่ในการพิจารณาชั้นสอบสวนนั้นสามารถที่จะมีสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ซึ่งในขณะเดียวกันสิทธิดังกล่าวที่ผู้ต้องหาได้รับนี้ก็เป็นการเพิ่มข้อจำกัด และมีผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานสอบสวน เนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้กับผู้ต้องหา ทั้งที่มีภาระหน้าที่ต่างๆ มากมาย อีกทั้งยังต้องปฏิบัติงานภายใต้

สภาวะที่ขาดแคลน ทำให้การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญานั้น ยังไม่ได้รับการตอบรับในทางปฏิบัติอย่างจริงจังเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาถึง นัยยะในการสอบสวน ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ในการอำนวยความสะดวกธรรมชาติทางอาญา และรักษาสีทธิเสรีภาพผู้ต้องหาได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษานัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา
2. เพื่อศึกษาประเภทของการใช้สิทธิที่ส่งผลต่อนัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข กระบวนการยุติธรรมทางการสอบสวน และวิธีปฏิบัติในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง นัยยะในการสอบสวน ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) จากพนักงานสอบสวน ตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนที่มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิผู้ต้องหาเป็นอย่างดี จำนวน 10 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบนัยยะในการสอบสวน ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา
2. เพื่อให้ทราบถึงประเภทของการใช้สิทธิของผู้ต้องหา ที่ส่งผลต่อนัยยะในการสอบสวน
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ฝ่ายนิติบัญญัติใช้ในการปรับปรุง ร่าง พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ต้องหา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง นัยยะในการสอบสวน ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งสาระสำคัญของหัวข้อในการศึกษาดังนี้

1.แนวคิดเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา

- ความหมายของ สิทธิ
- วัฒนาการเกี่ยวกับการรับรองสิทธิเสรีภาพ
- หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา Miranda Rule
- การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย
- หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 - การให้ความช่วยเหลือจากรัฐด้านทนายความ
 - หลักประกันสิทธิที่จะมีผู้ช่วยในขณะถูกสอบสวน

2.แนวคิดเรื่องการสอบสวน

- ความหมายของการสอบสวน
- ความสำคัญของการสอบสวน
- ความหมายของพนักงานสอบสวน

3.รูปแบบกระบวนการยุติธรรม

- รูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model)
- รูปแบบนิติธรรม (Due Process Model)

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา

1.1 ความหมายของสิทธิ

สิทธิ (Right) หมายถึง สิ่งที่ไม่มียุติธรรม ซึ่งมิอยู่ในตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดหรือกำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้ได้รับประโยชน์ และมนุษย์เป็นผู้เลือกใช้สิ่งนั้นเอง โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับได้ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประเภทใดไม่มีการบังคับว่าต้องใช้สิทธินั้นเสมอไป จะใช้หรือไม่ใช้

สิทธิที่ตนเองมีอยู่ย่อมเป็นไปตามความสมัครใจของผู้มีสิทธิดังกล่าว และไม่ถือว่าเป็นการผิดกฎหมายหรือต้องรับโทษแต่ประการใด (สกล สกลเดช, 2540:25-26)

กล่าวอีกนัยหนึ่ง สิทธิ คือ อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น เป็นอำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลคนหนึ่ง ในอันที่จะเรียกร้องให้ผู้อื่นอีกคนหนึ่งหรือหลายคนกระทำการบางอย่างบางประการให้เกิดประโยชน์แก่ตน (วรพจน์ วิสรุดพิชญ์, 2538:6)

1.2 วิวัฒนาการเกี่ยวกับการรับรองสิทธิเสรีภาพยุคกำเนิดคำประกาศสิทธิมนุษยชน และพลเมือง ค.ศ.1789 ของประเทศฝรั่งเศส

หากพิจารณาถึงวิวัฒนาการสภาพการรับรองสิทธิเสรีภาพของประเทศฝรั่งเศส จะเห็นได้ว่า ในช่วงศตวรรษที่ 18 ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางปัญญา ทำให้ชาวฝรั่งเศสเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเสรีภาพมากขึ้น จากเดิมที่สิทธิเสรีภาพของชาวฝรั่งเศสมีอยู่อย่างจำกัดหรือแทบจะไม่มีเลย จนกระทั่งเมื่อเกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ ค.ศ.1789 (The French Revolution) ซึ่งนำไปสู่การประกาศคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ.1789 สิทธิเสรีภาพของชาวฝรั่งเศสจึงได้รับการรับรองและคุ้มครองเพิ่มมากขึ้น (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 2545:101)

ซึ่งก่อนการปฏิวัติครั้งใหญ่ของฝรั่งเศส ค.ศ.1789 สภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของฝรั่งเศส ต้องเผชิญกับภัยชะงักงัน กล่าวคือ เดิมฝรั่งเศสมีระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ปกครองรัฐ และมีพระราชอำนาจเด็ดขาดในการปกครองรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองจึงถูกจำกัด ความเหลื่อมล้ำทางสถานะ เศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชนชั้น ประกอบกับอิทธิพลแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของนักปราชญ์ในยุคนั้น การปฏิวัติครั้งใหญ่ของฝรั่งเศสจึงเกิดขึ้นในปี ค.ศ.1789 ถือเป็นการปฏิบัติเพื่อประชาธิปไตยอย่างหนึ่ง ก่อให้เกิดแนวคิดจำกัดอำนาจของผู้ปกครอง และมีการบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน นำไปสู่การจัดทำ คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ.1789 (La Déclaration des droits de l'homme et du citoyen) ซึ่งเป็นเอกสาร และหลักทางการเมืองสำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งในการปฏิวัติฝรั่งเศสและของประชาคมโลก และเป็นต้นแบบเป็นคำสอน และหลักการทางการเมืองสมัยใหม่ ทำให้ประเทศฝรั่งเศสได้ชื่อว่าเป็นประเทศแห่งสิทธิมนุษยชนมาจนถึงทุกวันนี้

1.3 Miranda Rule หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา

ศาลสูงแห่งสหรัฐอเมริกาได้กำหนดหลักการสำคัญ ในอันที่จะคุ้มครองความเป็นธรรม จากการสอบถามปากคำของผู้ต้องสงสัยที่ถูกตำรวจควบคุมตัว (Custodian Interrogation) โดยกำหนดให้บุคคลผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาเช่นว่านั้น มีสิทธิได้รับคำปรึกษาจากทนายความ ขณะถูกควบคุมตัว และมีสิทธิปฏิเสธต่อคำให้การอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองได้ ดังปรากฏรายละเอียดตามคำพิพากษาศาลสูงสหรัฐอเมริกา ในคดี *Miranda V. Arizona* เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน ค.ศ.1966 สรุปหลักการสำคัญว่า “ก่อนที่จะทำการสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแจ้งให้บุคคลผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาทราบว่า ผู้ที่ต้องสงสัยนั้นๆ มีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถาม หรือกล่าวคำใดๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง ซึ่งอาจจะนำไปสู่การฟ้องร้องคดี บุคคลผู้ต้องสงสัยมีสิทธิที่จะปรึกษาทนายในระหว่างถูกสอบสวน หรือในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยไม่อาจที่จะหาทนายสำหรับตนเองได้ ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นหนึ่งผู้ใด ในการแต่งตั้งทนายให้ตามประสงค์ของผู้ต้องสงสัย” (ประเสริฐเมฆมณี, 2523:306) จากคดีดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรการการแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้ผู้ต้องหาทราบอย่างละเอียดก่อนที่จะถูกจับถือเป็นมาตรการที่รู้จักกันในชื่อ “หลักมิแรนดา” (Miranda Rule) โดยเป็นการตีความขยายบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ในมาตรา 5 (Fifth Amendment) ที่บัญญัติห้ามมิให้บังคับให้ผู้ใดเป็นพยานประจานตนเองในคดีอาญา (No person shall be compelled to be a witness against himself)

สาเหตุที่ศาลสูงที่สุดกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องแจ้งสิทธิแก่ผู้ที่ถูกควบคุมตัวไว้มากเช่นนั้น ก็เพราะศาลสูงที่สุดเกรงว่าผู้ต้องสงสัยที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะอยู่ภายใต้ความกดดันที่จะต้องให้การประจานตนเอง หากมิได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันเอาไว้ล่วงหน้า เนื่องจากการสอบสวนภายใต้การควบคุม (In-Custody Interrogation) เป็นมาตรการที่มีลักษณะกดดันอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว บรรยากาศเช่นนั้น จะทำให้สภาวะจิตใจของผู้ต้องสงสัยที่ต่อต้านลดน้อยลงไป และสภาพบังคับที่จะให้เขาพูดออกไปทุกๆ ที่เขาจะไม่ทำเช่นนั้น หากเขาอยู่อย่างอิสระ (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2541:135-136)

หลักดังกล่าวนี้มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและผู้ที่โต้แย้ง โดยฝ่ายที่โต้แย้งมองว่าบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา 5 มุ่งหมายที่จะคุ้มครองการใช้มาตรการใดๆ ที่จะไปบังคับหรือฝืนใจให้ผู้ต้องสงสัยให้การรับสารภาพ แต่ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมให้เขาปฏิเสธ เพราะการรับสารภาพที่ได้มาโดยปราศจากการบังคับนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น มิฉะนั้นแล้ว กระบวนการยุติธรรมก็จะไม่สามารถจัดการกับปริมาณคดีที่จะต้องไปสู่การพิจารณาในศาลได้ นอกจากนี้การรับสารภาพเป็นการ

แสดงออกของบุคคลที่สำนึกผิด จึงเป็นสิ่งที่สังคมควรจะส่งเสริมมิใช่ยับยั้ง ในความเห็นของฝ่ายนี้ คำรับสารภาพ หากได้มาด้วยความสมัครใจแม้จะรับสารภาพโดยมิได้มีการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะไม่ให้การ หรือสิทธิที่จะมีทนายก็น่าจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ในศาล

1.4 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทยในปัจจุบัน

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษนั้นมีบัญญัติเป็นหลักไว้ใน “ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา” ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2478 เป็นต้นมา โดยหลักเกณฑ์ในการดำเนินคดีอาญาบางเรื่องนั้น ถ้ามิได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็สามารถนำเอาบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ ทั้งนี้ต้องเป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดต่อหลักการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการกำหนดกลไกที่จะให้องค์กรต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกัน (Check And Balance) ระหว่างองค์กรนอกเหนือจากการตรวจสอบ หรือควบคุมกันเองภายในองค์กร จากการที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหลายครั้งก็แสดงให้เห็นว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยนี้ได้มีการพัฒนาการในทางที่เป็นเสรีนิยม (Liberalism) มากขึ้น นอกจากนั้นยังมีบทบัญญัติที่ให้มีการดำเนินคดีอาญาในขั้นตอนต่างๆ ได้กระทำโดยเปิดเผย ซึ่งแสดงให้เห็นความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) ของการดำเนินคดีอาญาของไทยด้วย

ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาปัจจุบัน ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา ได้แก่ พนักงานสอบสวน ให้เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งพนักงานสอบสวนนั้นก็คือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในเรื่องอำนาจในการสอบสวนนั้น ได้มีการโอนไปมาหลายครั้ง และในปัจจุบันเจ้าพนักงานตำรวจแต่ฝ่ายเดียวที่มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา ดังนั้นในการสอบสวนคดีอาญา เมื่อพนักงานสอบสวนรู้ตัวว่ามีผู้กระทำความผิดเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นจากคำร้องทุกข์กล่าวโทษ หรือวิธีอื่นใดก็ตาม พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า อันหมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นที่พนักงานสอบสวนได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ และในการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพียงใช้ชั้นผู้ต้องหาเพียงอย่างเดียวไม่ได้

พนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นผลดีแก่ผู้ต้องหาด้วย และเพื่อให้การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการของกระบวนการสอบสวนเป็นไปโดยรวดเร็ว ถูกต้อง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และมีความพยายามผลักดันให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง และการตรวจสอบอำนาจรัฐ จึงเป็นผลให้เกิดรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 หรือที่เรียกว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” โดยเฉพาะในส่วนของการยุติธรรมทางอาญา ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์หลายประการที่จะให้เกิดความโปร่งใส และเกิดการตรวจสอบได้ของการดำเนินคดีอาญา อันจะนำไปสู่หลักแห่งการเป็นนิติรัฐ (Legal State) ที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น จึงจะเห็นได้ว่าในการดำเนินคดีอาญาของไทยมิได้เน้นที่จะให้มีการหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้แต่อย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลและที่สำคัญ ยังมีการแยกองค์กรของรัฐในการดำเนินคดีอาญาออกจากกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกัน อันเป็นลักษณะของการดำเนินคดีในระบบกล่าวหา

ในการดำเนินคดีอาญานั้น มีความจำเป็นต้องล่วงละเมิดเสรีภาพของบุคคลในบางเรื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอันจะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญหลายฉบับ จึงมีบทบัญญัติรับรองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาไว้ ปัจจุบัน รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้หลักประกันสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากที่สุดฉบับหนึ่ง และผลของการที่รัฐธรรมนูญ บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนไว้นี้ทำให้รัฐสภามีหน้าที่ตรากฎหมายออกมาบังคับ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญกำหนด สิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในบางบทบางมาตราตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงสมัย ด้วยบทกฎหมายจึงมีการพัฒนาขึ้นตลอด ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเท่าที่จะสามารถปฏิบัติได้ แม้ในบางครั้งจะพบจุดบกพร่องในบางบทบางมาตราหรือความไม่สัมพันธ์กัน ระหว่างกฎหมายกับการบังคับใช้ของเจ้าพนักงานบ้างก็ตาม

1.5 หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.5.1 การให้ความช่วยเหลือจากรัฐด้านทนายความ

มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2539 ให้ยกเลิกความในมาตรา 173 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลสอบถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลจัดหาทนายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณา ให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา นี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด”

สาระสำคัญของบทบัญญัติใหม่ที่แตกต่างจากบทบัญญัติเดิมมี 4 ประการ ดังนี้

1.อัตราโทษจำคุกไม่จำกัดเหมือนเช่นบทบัญญัติเดิม ซึ่งจำกัดการให้ความช่วยเหลือเฉพาะคดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป

2.ในคดีที่จำเลยเป็นเด็ก ซึ่งศาลต้องตั้งทนายความให้ทุกคดี ได้เพิ่มอายุจากไม่เกิน 17 ปี เป็น ไม่เกิน 18 ปี ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล

3.ไม่ได้คำนึงถึงว่า จำเลยจะยากไร้ และต่อสู้อยู่ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี เพราะในคดีที่มีโทษจำคุกทุกคดี ศาลต้องตั้งทนายความให้จำเลย ถ้าจำเลยไม่มีและต้องการ

4.กรณีตามข้อ 3 จำเลยไม่ต้องแถลงต่อศาลขอให้ตั้งทนายความให้ก่อนเริ่มพิจารณา แต่เป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องถามจำเลยก่อนเริ่มพิจารณา

ในส่วนคดีที่มีอัตราโทษถึงขั้นประหารชีวิต ยังคงมีหลักการเหมือนเดิม คือศาลต้องตั้งทนายความให้ถ้าจำเลยไม่มีทนายความ โดยไม่ต้องถามความต้องการของจำเลย

กล่าวได้ว่า บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่นี้ขยายความช่วยเหลือ ในด้านทนายความแก่จำเลยมากขึ้นกว่าเดิม เพราะครอบคลุมถึงคดีที่มีโทษจำคุกทุกคดี ส่วนกรณีที่จำเลยซึ่งเป็นเด็กก็ได้ขยายอายุเป็น 18 ปี นอกจากนี้ ยังให้ความช่วยเหลือด้านทนายความโดยเสมอภาคแก่ทุกคนไม่ว่าผู้นั้นจะยากจนหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ.2538 มาตรา 32 หากแต่บทบัญญัติที่แก้ไขนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวน

ซึ่งต่อมา บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้แก้ไขครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือในฐานะของผู้ต้องหาเอาไว้ด้วยคือ

1.ในคดีความผิดที่มีโทษถึงประหารชีวิต ให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาถ้าผู้ต้องหาไม่มีทนายความ โดยไม่ต้องถามความต้องการของผู้ต้องหา

2.ในคดีความผิดต่างๆ ทุกคดี ก่อนที่จะเริ่มทำการสอบปากคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนสอบถามผู้ต้องหา ว่ามีทนายความหรือไม่ หากผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ ให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ หากผู้ต้องหาไม่มีและไม่ต้องการทนายความ ให้ดำเนินการสอบสวนตามปกติ

3.ในคดีความผิดที่ผู้ต้องหาเป็นเด็ก อายุไม่เกิน 18 ปี ทุกคดีให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กนั้น

โดยทั้ง 3 ข้อ ดังกล่าวข้างต้นนี้ ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา

1.5.2 หลักประกันสิทธิที่จะมีผู้อยู่ด้วยในขณะที่ถูกสอบสวน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 241 บัญญัติว่า “ในชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำของตนได้”

หลักการที่ให้มียทนายความ หรือบุคคลภายนอกที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ นั่งฟังการสอบสวนเป็นหลักตรวจสอบการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ว่าการสอบสวนได้ปฏิบัติตามหลักในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ให้หลักประกันในเรื่องการให้การโดยสมัครใจ และจะไม่ถูกบังคับ ล่อลวงให้การ อีกทั้งต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ต้องหาทราบด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติแม้ว่าในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะไม่ห้ามการมีทนายความหรือบุคคลอื่นเข้าฟังการ

สอบสวน เพราะกฎหมายกำหนดแต่เพียงว่า การสอบสวนต้องกระทำโดยไม่ชักช้า และจะสอบสวนที่ใดและเวลาใดก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่ต้องอยู่ด้วย แต่ในทางปฏิบัติตำรวจมักจะไมยอมให้บุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องเข้าฟังการสอบสวน เว้นแต่คดีที่ผู้ต้องหาเป็นทนายจะมีทนายทนายพระธรรมนูญเข้าฟังการสอบสวนด้วย ดังนั้น การให้มีทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจนั่งฟังการสอบสวน จึงเป็นการเพิ่มหลักประกัน เพื่อให้พนักงานสอบสวนอนุญาตให้มีพยานในการสอบสวนว่า พนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งเท่ากับเป็นการประกันเจ้าพนักงานด้วยว่า คำให้การที่ได้มานั้นได้มาโดยปราศจากการข่มขู่ หลอกลวง หรือให้คำมั่นสัญญา อย่างไรก็ดี การที่ทนายความมานั่งฟังการสอบสวนผู้ต้องหา ก็จะไม่มีความจำเป็นที่จะตอบคำถามแทนผู้ต้องหา เพราะมิใช่การเข้ามาเป็นผู้แทนในการดำเนินคดีเช่นเดียวกับทนายความของจำเลย

หลักประกันสิทธิดังกล่าวมิใช่สิทธิใหม่ แต่สามารถใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเดิมอนุญาตให้มีบุคคลเข้าฟังการสอบสวนผู้ต้องหาได้ แต่การที่จะต้องบัญญัติไว้ เนื่องจากในทางปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนที่ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นเข้าฟังการสอบสวนผู้ต้องหา จึงมีความจำเป็นต้องบัญญัติให้ชัดเจน ความจำเป็นที่ต้องบัญญัติไว้ เพราะจะทำให้ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้นั้นลดลง เพราะได้รับการตรวจสอบในชั้นแรกแล้วอันเป็นหลักประกันทั้งพนักงานสอบสวนและผู้ต้องหา สามารถบังคับใช้ได้ทันที

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ให้บริการด้านทนายความแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง แม้ว่าในแต่ละมลรัฐ จะมีได้ใช้วิธีการเดียวกันทั่วประเทศ เพียงแต่ศาลสูงสุดของรัฐบาลกลางที่ให้สิทธิและประกันในสิทธิได้รับการบริการด้านทนายความในคดีอาญา ว่าเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญของประเทศ ส่วนในรายละเอียดทางวิธีการนั้นเปิดให้แต่ละมลรัฐใช้ดุลพินิจของตนเอง บางมลรัฐใช้ระบบสำนักงานทนายความจำเลยของรัฐ (Public Defended System) บางมลรัฐใช้ระบบทนายความศาลขอแรง ซึ่งศาลแต่งตั้งทนายความเอกชนให้ว่าความเฉพาะคดีเป็นคราวๆ ไป (Assigned Counsel System) และบางมลรัฐก็ใช้ระบบวิธีการผสมระหว่างสองระบบข้างต้น การใช้วิธีการต่างๆ กันของสหรัฐอเมริกานั้นทำให้เกิดคุณค่าอันควรศึกษา ดังต่อไปนี้

1. พื้นฐานสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

สิทธิของจำเลยในคดีอาญาที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทนายความนั้น ได้รับประกันโดยบทบัญญัติแห่งบทเพิ่มเติมครั้งที่ 6 (The Sixth Amendment) แห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่ง

บัญญัติว่า “ในคดีอาญาทุกคดีจำเลยมีสิทธิที่จะมีทนายความให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดี” ในอดีตสิทธิที่จะมีทนายความต่อสู้คดีนั้น เป็นเพียงสิทธิของผู้มีกำลังทรัพย์จ้างทนายความเอกชน จนกระทั่งปี ค.ศ.1932 ศาลสูงสุดแห่งรัฐบาลกลางได้วินิจฉัยในคดี Powell V. Alabama ว่า รัฐธรรมนูญแห่งประเทศโดยบทเพิ่มเติมครั้งที่ 14 (The Fourteenth Amendment) ว่าด้วยหลัก Due Process กำหนดให้รัฐบาลแต่งตั้งทนายความว่าคดีแก่จำเลยในคดีอุกฉกรรจ์สิบปี ต่อมาศาลเดียวกันได้วินิจฉัยในคดี Betty V. Brandy ปฏิเสธไม่ยอมรับว่าบทเพิ่มเติมครั้งที่ 6 แห่งรัฐธรรมนูญ ประกันสิทธิของจำเลยในศาลแห่งมลรัฐ คงมีแต่จำเลยในศาลแพ่งรัฐบาลกลาง (The Federal Court) เท่านั้น ที่ได้รับสิทธิดังกล่าว นอกจากนั้นยังได้วินิจฉัยอีกว่า ในคดีอาญาที่มีไช่คดีอุกฉกรรจ์ รัฐบาลไม่จำเป็นต้องตั้งทนายความแก่จำเลยที่ยากจน ยกเว้นแต่จะปรากฏพฤติการณ์พิเศษ

แม้ว่าในภายหลังได้มีข้อโต้แย้งพิจารณาสีตติต่าง ๆ ที่จำเลยได้รับทนายความ แก่ต่างในคดี กลับไปกลับมาก็ตาม ต่อมาในปี ค.ศ.1963 คดี Gideon V. Wainwright ได้วาง หลักเกณฑ์ว่า “ในการต่อสู้คดีอาญานั้น จำเลยที่ยากจนเกินกว่าที่จะสามารถว่าจ้างทนายความจะไม่มีโอกาสได้รับความยุติธรรมเลย ถ้ารัฐบาลไม่จัดทนายความให้ และในเวลาต่อมา ศาลสูงสุดแห่ง รัฐบาลกลางก็ได้วางหลักเกณฑ์เพิ่มเติมไว้ในคดี Douglas V. California ว่าตามหลัก Due Process มลรัฐไม่อาจจำกัดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับความยุติธรรม โดยจำกัดการหาทนายความว่าต่างคดี ให้แก่จำเลยที่ยากจนคดี Miranda ขยายสิทธินี้ไปถึงกระบวนการวิธีพิจารณาขึ้นภายหลัง จาก คำพิพากษาแล้ว ศาลสูงสุดแห่งรัฐบาลกลาง กล่าวว่า สิทธิของจำเลยตามบทเพิ่มเติมที่ 14 แห่งรัฐธรรมนูญ ได้ถูกละเมิดเมื่อมลรัฐ Lane V. Rown ปฏิเสธการจัดหาทนายความให้จำเลยในชั้น ที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่

ในกรณีที่จำเลยเป็นคนยากจน แต่เป็นจำเลยในคดีอุกฉกรรจ์มีคำพิพากษาในคดี Escofedo V. Indiana เป็นบรรทัดฐานว่า ถ้าเจ้าพนักงานตำรวจไม่กล่าวเตือนจำเลยว่าค่าให้การของ จำเลยใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี และยังปฏิเสธไม่ให้จำเลยพบทนายความซึ่งรออยู่ ศาลสูงสุดได้ พิจารณากลับคำให้การของศาลมลรัฐ โดยให้เหตุผลว่าสิทธิตามบทเพิ่มเติมที่ 6 แห่งรัฐธรรมนูญ ของจำเลยได้ถูกละเมิดเมื่อจำเลยถูกปฏิเสธได้รับความช่วยเหลือจากทนายความ แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสหรัฐอเมริกาว่า จำเลยจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากทนายความ ไม่ช้ากว่าเวลาที่จำเลยปรากฏชื่อในศาลครั้งแรก

2.ระบบให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่จำเลยในปัจจุบัน (Public Defender System)
มีอยู่ 2 ระบบดังต่อไปนี้

2.1 ระบบสำนักงานทนายจำเลยของรัฐ

เริ่มขึ้นโดยงบประมาณของรัฐบาลที่เมือง Los Angeles เมื่อ ค.ศ.1914 โดยรัฐบาลของเมืองนี้เป็นผู้จัดตั้งขึ้น

คำว่า “ทนายจำเลยของรัฐ” ก็คือ ทนายความและผู้ช่วยผู้ซึ่งว่าจ้างโดยมลรัฐ หรือ ท้องถิ่น(Country) และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางคดีอาญาในมลรัฐ Massashusetts และ Minesota ทนายจำเลยของรัฐบาลบางส่วนถูกว่าจ้างโดยมลรัฐบางส่วนโดยท้องถิ่นในมลรัฐ California ทนายจำเลยของรัฐทั้งหมดถูกว่าจ้างโดยท้องถิ่น Colorado ทนายจำเลยของรัฐทั้งหมดถูกว่าจ้างโดยมลรัฐ สำนักงานทนายความจำเลยบางแห่งเป็นสำนักงานทนายเอกชน ซึ่งทำสัญญากับท้องถิ่น รับว่าความให้แก่จำเลยที่ยากจน บางแห่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ และบางแห่ง เช่นในเมือง Minneapolis แม้จะเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ แต่ทนายความก็สามารถรับว่าคดีเป็นส่วนตัวได้ ถ้าคดีนี้อยู่นอกเขตอำนาจศาลของเมือง

สมาคมให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและการต่อสู้คดีแห่งชาติ (The National Legal And Defender Association) ได้กำหนดมาตรฐานสำนักงานทนายจำเลยของรัฐไว้ในปี ค.ศ.1965 และเนติบัณฑิตยสภาแห่งสหรัฐอเมริกาได้ยืนยันมาตรฐานนี้ในปี ค.ศ.1966 มีใจความดังต่อไปนี้

“ในแต่ละเขตอำนาจศาลแห่งท้องถิ่น ควรมีระบบที่เหมาะสมที่จะจัดหาทนายความแก่จำเลยในคดีอาญา ที่ไม่สามารถว่าจ้างทนายความที่มีความสามารถ ทั้งนี้ระบบใดจะเหมาะสมขึ้นอยู่กับความต้องการและประเพณีของแต่ละท้องถิ่น”

สำหรับการบริหารงานของสำนักงานทนายความจำเลยของรัฐ จากการสำรวจใน 70 เมือง เมื่อปี ค.ศ.1972 – 1973 ของ Paul Wice และ Mark Pilgrim พบว่า 81% ของหัวหน้าสำนักงานมาจากการเลือกตั้ง และ 4.3% มาจากการเลื่อนชั้นโดยระบบอาวุโส และระบบความดีความชอบ (จิรินิติ หะวานนท์, 2522:63)

ทนายส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านว่าความไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยเฉลี่ยสำนักงานหนึ่งๆ มีทนายความเต็มเวลาประจำอยู่ประมาณ 21 คน ทนายทำงานนอกเวลาประมาณ 7 คน

การเข้าเป็นทนายความจำเลยของรัฐ ผู้สมัครจะต้องเป็นบัณฑิตทางกฎหมาย และผ่านการสอบเนติบัณฑิต ส่วนใหญ่คัดเลือกโดยวิธีการสอบสัมภาษณ์โดยหัวหน้าสำนักงาน โดยคณะกรรมการสอบคัดเลือก หรือโดยทนายความทั้งหมดที่ประจำอยู่ในสำนักงานทนายจำเลยของรัฐได้รับแต่งตั้งโดยหัวหน้าสำนักงาน

โดยปกติสำนักงานทนายความจำเลยของรัฐ ไม่แข่งขันกับสำนักงานเอกชน แต่จะว่าความให้แก่จำเลยที่ไม่สามารถจ้างทนายความเอกชนเท่านั้น

2.2 ระบบทนายศาลขอแรง (Assigned Counsel System)

โดยทั่วไประบบทนายศาลขอแรง จะถูกใช้ควบคู่ไปกับระบบทนายจำเลยของรัฐ ทนายความเอกชนจะเข้ามาสู่คดีที่มีจำเลยยากจน เมื่ออัยการนำจำเลยมาฟ้องศาลแล้ว ยกเว้นแต่บางกรณีที่ทนายความเอกชนเข้ามาสู่คดีภายหลังการยื่นฟ้อง หรือในชั้นดำเนินการสอบสวนพิจารณาในศาลไปแล้ว

ปกติศาลแขวงจะมีรายชื่อทนายความ ที่ลงทะเบียนขอว่าความในเขตอำนาจศาล ผู้พิพากษาแต่งตั้งทนายศาลขอแรงโดยระบบหมุนเวียนกัน แต่ในบางศาล ทนายเอกชนที่ต้องการว่าคดีที่จำเลยยากจนจะต้องยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ชื่อของตนปรากฏในบัญชีรายชื่อ แต่มีเพียงไม่กี่ศาลที่แต่งตั้งทนายศาลขอแรง จากทนายความเอกชนที่ปรากฏตัวในศาล และลงชื่อขอรับว่าคดีเป็นรายวันไป

แม้ว่าการแต่งตั้งทนายศาลขอแรง ศาลจะต้องให้ความเสมอภาคแก่ทนายความทุกคน แต่ผู้พิพากษามิอาจแต่งตั้งทนายความคนใดคนหนึ่งบ่อยกว่าคนอื่นๆ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมของจำเลย อย่างไรก็ตาม คดีฆ่าคนตายที่ร้ายแรง (First Degree Murder) ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นทนายศาลขอแรงจะต้องเป็นสมาชิกเนติบัณฑิตยสภามาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นนี้ จึงได้มีการกำหนดสิทธิของผู้ต้องหาไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 จำนวนทั้งสิ้น 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

2.แนวคิด เรื่องการสอบสวน

2.1 ความหมายของการสอบสวน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายของคำว่า “การสอบสวน” ไว้ว่า “ไต่เลียง หรือไต่ตรองเพื่อเอาความจริง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติว่า “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวน ได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(11))

จากความหมายและนิยามตามกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสอบสวนเป็นการดำเนินการ หรือการกระทำโดยพนักงานสอบสวนหลังจากมีความผิดอาญาเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อทราบข้อเท็จจริง หรือเพื่อพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

การดำเนินการหรือการกระทำของพนักงานสอบสวน คือ

1. การรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่ การรวบรวมพยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร
2. การดำเนินการทั้งหลายอื่น เช่น การจับกุม การควบคุม การปล่อยชั่วคราว เป็นต้น

2.2 ความสำคัญของการสอบสวน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การดำเนินการคดีอาญาชั้นสอบสวน หรือการสอบสวนคดีอาญา เป็นส่วนที่ดำเนินการก่อนชั้นฟ้องร้องหรือฟ้องคดีโดยพนักงานอัยการ ทั้งนี้ กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาล โดยมีได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อน” (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การสอบสวนเป็นเงื่อนไขของการฟ้องคดีต่อศาล หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า หากไม่มีการสอบสวนมาก่อน พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลมิได้นั่นเอง

กรณีที่ว่า ไม่มีการสอบสวนมาก่อน ยังครอบคลุมถึงการสอบสวนโดยมิชอบด้วยกฎหมายอีกด้วย ได้แก่

1. ผู้สอบสวนไม่มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย เช่น คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยย่อมมิใช่พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1305/2482)

2. พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ว่าด้วยเขตอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 ถึง 21 กล่าวคือ แม้จะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) แต่ความผิดที่สอบสวนมิได้อยู่ในเขตอำนาจสอบสวน หรือเขตอำนาจสอบสวนมิได้อยู่ในท้องที่ที่สอบสวนย่อมถือได้ว่า ไม่มีการสอบสวน

3. คดีความผิดต่อส่วนตัว หรือความผิดอันยอมความได้ ก่อนสอบสวนมิได้มีการร้องทุกข์ตามระเบียบ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 วรรคสอง) ทั้งนี้ กฎหมายบัญญัติว่า “คดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ” กรณีนี้ถือว่าพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน

4. ไม่แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 เป็นกรณีเนื่องจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติขึ้นโดยยึดถือ หลัก

ฟังความทุกฝ่าย ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา จึงชอบที่จะได้รับทราบข้อหา เพื่อเขาจะได้แก้ไขข้อกล่าวหาอันเป็นสิทธิของเขา ที่จะต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ และการแก้ไขข้อกล่าวหาจึงถือเป็นสาระสำคัญของการสอบสวน หากการสอบสวนกระทำไปโดยไม่มีการแจ้งข้อหา หรือข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาได้ทราบ ย่อมเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ อันเป็นผลให้อัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

2.3 ความหมายของพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน ได้แก่ การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดตามที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

ดังนั้น พนักงานสอบสวน ก็คือ พนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ อำนาจหน้าที่ดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะตัว จะมอบให้บุคคลอื่นทำการแทนไม่ได้ เว้นแต่การใดในการสอบสวนอยู่นอกเขตอำนาจของตน มีอำนาจส่งประเด็นไปให้พนักงานสอบสวน ซึ่งมีอำนาจทำการนั้นจัดการได้ และการใดเป็นสิ่งที่เล็กน้อยในการสอบสวน มีอำนาจสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำแทนได้ แต่ทั้งนี้เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นมิได้เจาะจงให้ทำด้วยตนเอง ยกตัวอย่างเช่น พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่พบศพนั้นเป็นผู้ชันสูตรพลิกศพ พนักงานสอบสวนจะมอบให้บุคคลอื่นทำการแทนไม่ได้ นอกจากนี้ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นความผิดต่อส่วนตัวแล้ว ห้ามมิให้ทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

3.รูปแบบของกระบวนการยุติธรรม

3.1 รูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model)

การควบคุมปราบปรามอาชญากรรม ถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของกระบวนการทางอาญา เพื่อที่จะรักษาไว้ให้ได้ซึ่งความสงบสุขของสังคม ต้องมีการควบคุมอาชญากรรมอย่างแน่นหนา มีการส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมโดยมุ่งควบคุมระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่สามารถจะควบคุมและปราบปรามอาชญากรรม หรือจับกุมอาชญากรรมมาลงโทษตามกฎหมายได้นั้น ย่อมกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และเสรีภาพของประชาชนผู้สุจริตที่ถูกคุกคามจากภัยอาชญากรรม ถ้าหากกฎหมายไม่มีประสิทธิภาพหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้แล้ว ความไม่น่าพา ไม่เคารพต่อกฎหมายก็จะเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลให้พลเมืองที่เคารพต่อกฎหมายจะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม สิทธิของสุจริตชนจะถูกถูกล้ำ และผลประโยชน์จะถูกล่วงละเมิด เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อชีวิตและทรัพย์สินจนในที่สุดเขาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในสังคมได้

กระบวนการทางอาญาของรัฐจะต้องให้หลักประกันต่อสังคม และการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ เราจะต้องปรับปรุงและเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม เช่น การสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดีอาญา การพิสูจน์ความผิดและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดซึ่งถูกศาลพิพากษาลงโทษแล้วอย่างได้ผล กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดและการพิพากษาผู้กระทำความผิดสูงโดยการใช้ทรัพยากรอย่างจำกัด การดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม จะต้องมีความรวดเร็ว และแน่นอน ขั้นตอนในกระบวนการทางอาญาจะต้องไม่มีแบบพิธีที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดี การค้นหาข้อเท็จจริงในคดีจะพยายามให้ยุติในขั้นต้นของกระบวนการยุติธรรมให้มากที่สุด ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การดำเนินงานตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม ควรจะอยู่ภายใต้อำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการเป็นส่วนใหญ่ โดยความมุ่งหมายของรูปแบบนี้ก็คือ ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมจะต้องรวบรัด สม่่าเสมอไม่หยุดชะงัก มีประสิทธิภาพและต้องยอมรับว่า การค้นหาข้อเท็จจริงในชั้นพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการเพียงพอที่จะเชื่อถือได้

จึงเห็นได้ว่า ทฤษฎีนี้มุ่งการควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ (Crime Control Model) โดยเน้นหนักและเข้มงวดกับการควบคุมปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนเรื่องของ

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นเรื่องรองลงไป คือ ต้องรอหลังจากที่มีการควบคุมอาชญากรรมได้จนเกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมจะถือว่า เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสังคมแล้ว ดังนั้น การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการทางอาญาตามทฤษฎีนี้ จึงมีลักษณะที่เป็นไปอย่างเร่งรีบ รวดเร็ว ตอบโต้กับปัญหาอาชญากรรมอย่างเฉียบขาด จับพลัน ไม่มีการหยุดชะงักและเกิดอุปสรรคระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนของกระบวนการ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจ การถ่วงดุลอย่างกว้างขวางในชั้นปฏิบัติการ มุ่งในด้านประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดผลในเรื่องของการปลดปล่อย ผู้ต้องสงสัยหรือผู้บริสุทธิ์โดยเร็ว และการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาที่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสามารถลงโทษความผิดที่กระทำได้

1.2 รูปแบบนิติธรรม (Due Process Model)

ถือเป็นทฤษฎี ที่พิจารณาในแง่ของการคุ้มครองสิทธิบางประการของประชาชน มากกว่าการพยายามป้องกันอาชญากรรม อาจกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบที่ยึดกฎหมายเป็นสำคัญโดยเน้นหนักในหลักกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ว่าคนจะผิดได้ต้องผ่านการตัดสินพิพากษาจากศาล การดำเนินคดีจะต้องกระทำลงไปโดยมิให้ผิดพลาดได้ ไม่มีอคติและไม่ใช้อำนาจในทางที่ผิด ผู้บริสุทธิ์จะต้องได้รับการคุ้มครอง ผู้กระทำความผิดก็ควรได้รับการลงโทษ ซึ่งเป็นประเด็นหลักของรูปแบบนี้ คือ จะถือว่าใครกระทำความผิดหรือไม่นั้น ต้องดำเนินไปตามวิธีที่ทำให้เชื่อได้ว่า ความเป็นธรรมได้เกิดขึ้นแล้ว ผู้ที่ถูกสงสัยว่ากระทำความผิดจึงยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่นกว่าจะได้พิสูจน์ได้ว่า เขาเป็นผู้ที่กระทำความผิดนั้นมีความผิดจริง

ทฤษฎีนี้มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม กล่าวคือ ในการดำเนินคดีความตามแนวความคิดนี้ จะมีอุปสรรคขัดขวางมิให้ผู้ต้องหาถูกส่งผ่านไปตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมอย่างสะดวก ทั้งนี้เพราะแนวความคิดนี้ ยึดถือหลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรม (Rule Of Law) มากกว่าการควบคุมอาชญากรรม และไม่เชื่อว่าความคิดในการควบคุมอาชญากรรม จะมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในชั้นของการค้นหาข้อเท็จจริงของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ เหตุเพราะวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการเป็นการดำเนินงานด้วยตนเอง ซึ่งอาจใช้วิธีล่อลวงหรือใช้วิธีการสร้างพยานหลักฐานขึ้นใหม่ได้

ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงยึดถือวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งความเป็นธรรม พร้อมๆ กับวัตถุประสงก์ในเรื่องของการควบคุมอาชญากรรม ซึ่งถือเป็นการกิจของศาลที่จะคอยทบทวนถึง

วิธีการของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการที่ปฏิบัติสืบเสาะแสวงหาพยานหลักฐานมา โดยบุคคลจะไม่ถูกกล่าวหาว่า ประกอบอาชญากรรมเพียงเพราะมีพยานหลักฐานว่า เขาได้กระทำเท่านั้น แต่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาพิพากษาจากผู้มีอำนาจซึ่งได้พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนทั้งในแง่คุ้มครองสิทธิบุคคล จึงจะถือว่า มีความผิด อันเป็นการยึดถือหลักการให้ศาลเป็นองค์กรกลางทำหน้าที่ตรวจสอบวินิจฉัยข้อเท็จจริง ทฤษฎีนี้จึงไม่ยอมรับการได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่เจ้าพนักงานตำรวจได้มาจากการกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย และอาจพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องหาไปได้ (ประธาน วัฒนวานิชย์, 2520:150-151)

แนวความคิดทั้งสองทฤษฎีได้มีข้อดี และข้อบกพร่องที่แตกต่างกันไป (สุพิศ ปรานิตพลกรัง, 2527:36) ในส่วนของรูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) มีการกำหนดวิธีการดำเนินการที่รวดเร็วเด็ดขาด เน้นประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้มีการดำเนินการได้รวดเร็ว ทันต่อความพัฒนาการของอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถตอบโต้ได้อย่างฉับพลัน แต่มีข้อบกพร่องตรงที่ว่า การดำเนินการอย่างรวดเร็วและเด็ดขาดนั้น จำเป็นอยู่ดีที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจมาก มีการใช้ดุลยพินิจอย่างกว้างขวาง เมื่อเป็นเช่นนี้อาจทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่มิชอบหรือเป็นลักษณะ “แบบตามอำเภอใจ” (Arbitrary) จะมีลักษณะกลายเป็นผู้ก่ออาชญากรรมเป็นอันตรายต่อสังคมเสียเอง รูปแบบนี้จึงต้องแก้ไขที่การควบคุม (Control) อำนาจโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลบ้าง แนวความคิดนี้ยอมรับในความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ และถือว่าความผิดพลาดนั้นจะเป็นแนวทางให้เกิดการแก้ไขให้ดีขึ้น

รูปแบบทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม (Due Process Model) มีข้อดีที่ให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ผู้ต้องหาได้รับการคุ้มครองโดยได้รับการสันนิษฐานว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ การพิจารณาผ่านกระบวนการต่างๆ ซึ่งถือว่า ต้องกระทำให้เกิดความเป็นธรรมทุกขั้น ตั้งแต่ สืบสวน จับกุม สอบสวน จนถึงการพิจารณาคดี รูปแบบนี้มีข้อเสีย คือ หากให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลมากเกินไป ก็อาจทำให้ความสงบเรียบร้อยของสังคมได้รับผลกระทบจากการคุ้มครองสิทธินั้น ทำให้อาชญากรรมมีโอกาสหลุดพ้นการลงโทษ ผู้กระทำความผิดยิ่งอึกเหิม เป็นอันตรายต่อความสงบสุขของสังคม แม้จะมีการกล่าวว่า การปล่อยผู้กระทำความผิดลืมนยอมดีกว่าการลงโทษผู้บริสุทธิ์เพียงคนเดียว ถือเป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ก็ตาม ในทางทฤษฎีนี้เป็นการยอมรับให้มีการกระทำผิดที่ผิดพลาดได้ถึงสิบครั้ง เพื่อหาทางทำให้ถูกต้องเพียงหนึ่งครั้ง หากสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมากเกินไปในสังคม อาจทำให้กระบวนการยุติธรรมของเราถึงจุดวิกฤตได้ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรุงแต่งระบบของเราให้มีประสิทธิภาพและความแม่นยำ

ทันกับความเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกระทำความผิดของอาชญากร หลักการดำเนินการในทฤษฎีนี้จะต้องกระทำโดยมิให้เกิดข้อผิดพลาดได้และปราศจากอคติ ไม่มีการใช้อำนาจในทางที่มีชอบทำให้มีการปฏิบัติอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

จึงเห็นได้ว่ารูปแบบทั้งสองทฤษฎีดังกล่าวนี้ มีความแตกต่างก็เพราะวิธีปฏิบัติ (Procedure) หากแต่ในความเป็นจริง เราไม่สามารถนำทฤษฎีในทฤษฎีหนึ่งมาใช้แต่เพียงอย่างเดียวได้ เรายังต้องมีการผสมผสานกันของทั้งสองรูปแบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อกระบวนการทางอาญาที่เหมาะสมต่อไป กล่าวคือ ต้องไม่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลจนไร้ขอบเขตอันเป็นผลให้ละเลยเรื่องการควบคุมอาชญากรรม ขณะเดียวกันก็ไม่มุ่งหมายการควบคุมอาชญากรรมจนละเลยต่อการเอาใจในส่วนสิทธิเสรีภาพในส่วนบุคคล โดยเราต้องกำหนดจุดแห่งความพอดีของรูปแบบทั้งสองให้เข้ากับกระบวนการทางอาญาสุดแล้วแต่จะโน้มเอียง เน้นหนักไปในรูปแบบใด หรือมีการวางโครงสร้างในลักษณะใด ซึ่งผลสุดท้ายวัตถุประสงค์ที่หวังกันก็คือความสงบเรียบร้อยของสังคม และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมืองไม่ให้ถูกกระทบกระเทือน

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศ

อมร ราชณรงค์ (2523 : ก-ข) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบของการบริหารงานที่มีอิทธิพลต่อการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวน ศึกษาเฉพาะกรณีของพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานระดับสถานี ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล” สรุปผลการวิจัยว่า พนักงานสอบสวนจากการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในงานสอบสวนในระดับปานกลาง มีภาวะผู้นำแบบกลางๆ (ระหว่างอัตตานิยมและประชาธิปไตย แต่มีแนวโน้มไปในทางอัตตานิยมมากกว่า) ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานสอบสวนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และประสิทธิผลในการสอบสวนก็อยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างไปทางสูง

สุวัฒน์ ชำรงศรีสกุล (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครบาล พบว่า ข้าราชการตำรวจระดับสารวัตรสืบสวนสอบสวนในสถานีตำรวจนครบาล มีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการส่วนรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมาก มีความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานอยู่ในระดับสูง และมีความพึงพอใจต่อปัจจัย

ทางด้านเงินเดือนและสวัสดิการอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า อาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในเชิงลบ คือ ผู้ที่มีอาชญากรรมมากจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการน้อยกว่าผู้ที่มีอาชญากรรมน้อย

ธรรมศาสตร์ กิตติศักดิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของพนักงานสอบสวนต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการสอบสวนคดีอาญาในสถานีตำรวจภูธรภาค 1 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ความเครียดและความวิตกกังวล ปริมาณงาน การขาดการอบรมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการสอบสวน เครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ การจัดอัตรากำลังพนักงานสอบสวนที่ไม่เหมาะสม ลักษณะของผู้บังคับบัญชาที่ยึดหลักปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การขาดการประสานงานและความร่วมมือกับพนักงานอัยการ ศาล โรงพยาบาล และประชาชน

พิมพ์เพ็ญ พัฒโน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง “กลไกทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษากรณีการจับ” ได้ศึกษาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้เปลี่ยนแปลงแนวทางในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาจากรูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) เป็นรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) ทำให้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองสิทธิเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องต่างๆ อีกทั้ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ขัดแย้งกับหลักการที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว โดยได้เสนอแนวทางในการร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ

กรกาญจน์ อรุณพลอด (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง “การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมายและกระบวนการบังคับใช้” โดยได้ศึกษาถึงวิวัฒนาการ แนวความคิดและทฤษฎีความหมาย ขอบเขต และเจตนารมณ์ของการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงแนวทางในการบริหารงานยุติธรรมจากรูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) เป็นรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) ทำให้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาเปลี่ยนแปลงไปก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งในเรื่องการจับ การค้น การควบคุมตัว การปล่อยชั่วคราว และการดำเนินการสอบสวน รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง และพัฒนาองค์กรกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเสนอแนวทางในการร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

Healy and Benedict (1941) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “Criminal Youth and Borstal System” โดยศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดวัยหนุ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศแรกที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดวัยหนุ่มในระบบกักขังตามหลักทฤษฎีอาชญาวิทยา โดยการจัดตั้งสถานฝึกอบรม “เอมิลา” (Emila Reformatory) ขึ้นในรัฐนิวยอร์ก ในปี ค.ศ.1876 เพื่อใช้เป็นสถานที่ควบคุมฝึกอบรม ผู้กระทำความผิดวัยหนุ่ม ที่มีอายุระหว่าง 16-30 ปี ซึ่งเป็นการกระทำผิดครั้งแรก ไม่ได้กำหนดโทษไว้แน่นอนตายตัว แต่จำกัดอัตราโทษขั้นสูงไว้ไม่เกิน 4 ปี และใช้ระบบการให้คะแนนความประพฤติ ความขยันหมั่นเพียร และผลการศึกษาอบรมเป็นแนวทางในการพิจารณาปลดปล่อยการฝึกอบรมผู้กระทำความผิดวัยหนุ่มตามระบบนี้ได้รับผลดีในระยะแรก โดยช่วยเหลือผู้กระทำความผิดวัยหนุ่มให้ได้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้เป็นจำนวนมาก แต่ต่อมาการหย่อนวินัย และการไร้สมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ทำให้ระบบการฝึกอบรมผู้กระทำความผิดวัยหนุ่มไม่ประสบความสำเร็จ ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปลดปล่อยได้กระทำความผิดซ้ำถึงร้อยละ 80

Brown & Coulter (1993) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดในเชิงอัตวิสัยและวัดวิสัยต่อการอำนวยความสะดวกของผู้ต้องหาของตำรวจ ที่เมือง ทัสคาลูส รัฐอลาบามา ซึ่งเกี่ยวกับความรู้สึกพึงพอใจในสิทธิของผู้ต้องหา ต่อการให้บริการของตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของตำรวจมีนัยสำคัญ 3 ปัจจัยคือ

1. การใช้เวลาของตำรวจในการอำนวยความสะดวกของผู้ต้องหา
2. การปฏิบัติตัวของตำรวจต่อผู้ต้องหา
3. ความรู้สึกในการที่จะได้รับความเป็นธรรมทางคดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในเรื่องนี้ ได้ศึกษาถึง นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยได้ศึกษาพนักงานสอบสวน โดยการตอบแบบสอบถาม และโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ตัวแปรอิสระ

การใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ตัวแปรตาม

นัยยะในการสอบสวน
ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา
ในการต่อสู้คดีอาญา

-ด้านเวลา

-ทำให้การสอบสวนล่าช้า

-ด้านงบประมาณ

-ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการ
อำนวยความสะดวกผู้ต้องหา

-ด้านรูปคดี

-ทำให้เสียรูปคดี

สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ ดังนี้

- สมมติฐานที่ 1** การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน
- สมมติฐานที่ 2** การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน
- สมมติฐานที่ 3** การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน
- สมมติฐานที่ 4** การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน
- สมมติฐานที่ 5** การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน
- สมมติฐานที่ 6** การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

อธิบายสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ นั้น ได้นำถูกนำมาจาก รูปแบบกระบวนการยุติธรรมแบบนิติธรรม (Due Process Model) โดยได้นำหลักสิทธิของผู้ต้องหา มาตั้งแต่ หลัก Miranda Rule ที่ให้ความช่วยเหลือจากรัฐด้านทนายความ และหลักประกันสิทธิที่จะมีผู้ช่วยด้วยขณะถูกสอบสวน จนกระทั่ง ได้ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ก็ได้

ตามหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา Miranda Rule ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะไม่ให้การอันเป็นปฏิปักษ์กับตนเองเมื่อมาปรากฏต่อหน้าพนักงานสอบสวนนั้น จะต้องถูกสอบปากคำให้การ โดยจะให้ผู้ต้องหาเล่าเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมแห่งคดีทั้งหมด จากนั้นพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ

2.สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว

จากหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหา ตามหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา Miranda Rule นั้น ผู้ต้องหาสามารถพบและปรึกษาทนายความ สองต่อสองได้ โดยสามารถ

สอบถามทนายต่างๆ เกี่ยวกับข้อกฎหมาย แนวทางการต่อสู้คดี หรือแม้แต่จะให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ

3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ

ตามหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา Miranda Rule นั้น เมื่อผู้ต้องหานั้น ไม่มีทนายความ และต้องการทนายความ จะต้องเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องเป็นผู้จัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน

หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหา ตามหลักของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น ผู้ต้องหาสามารถให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เช่น ญาติ หรือ เพื่อน เข้าร่วมในขณะที่พนักงานสอบสวนถามปากคำให้การผู้ต้องหาได้

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติตามสมควร

ตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้น จะต้องไม่พยายามกระทำการใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหานั้น ดังนั้นผู้ต้องหาเมื่อถูกจับตัวมาที่ สถานีตำรวจนั้น จะต้องถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจเป็นเวลาไม่เกิน 48 ชั่วโมง ซึ่งระหว่างนี้ ผู้ต้องหาสามารถได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติได้

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย

หลักสิทธิมนุษยชน จะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องหาดังเช่นมนุษย์ผู้บริสุทธิ์ เมื่อผู้ต้องหาอยู่ระหว่างถูกควบคุมตัวที่สถานีตำรวจนั้น เมื่อผู้ต้องหาเจ็บป่วย เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องให้ผู้ต้องหาได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ทั่วไป

1.นัยยะ หมายถึง สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการสอบสวนนั้น เช่น มีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น มีการะต่างๆ มากขึ้น หรือมีความลำบากที่จะทำให้การสอบสวนนั้นสัมฤทธิ์ผล เช่น ทำให้การสอบสวนล่าช้า ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหา หรือ ทำให้เสียรูปคดี เป็นต้น

2.การสอบสวน หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งคำให้การของผู้กล่าวหา คำให้การของผู้ต้องหา คำให้การพยาน วัตถุพยาน หรือเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในคดี

นำมาวิเคราะห์พิจารณาว่าผู้ต้องหากระทำความผิดจริงหรือไม่ หรือพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

3.การใช้สิทธิของผู้ต้องหา หมายถึง สิทธิของผู้ต้องหาที่มีและได้ใช้ตามกฎหมาย โดยมีการกำหนดและรับรองโดยผลของกฎหมาย ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องยอมรับและพึงปฏิบัติตามในสิทธินั้นอย่างเคร่งครัด ซึ่งครอบคลุมสิทธิทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

4.ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล และมีสิทธิที่จะใช้สิทธิของผู้ต้องหาได้ทั้ง 6 ข้อ

5.การต่อสู้คดีอาญา หมายถึง การพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ที่ถูกกล่าวหาในเรื่องนั้นๆ ให้พ้นข้อกล่าวหา

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1.การให้การ หมายถึง การที่ผู้ต้องหานั้นจะบอกเล่าเหตุการณ์ต่างๆ หรือพฤติกรรมแห่งการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในคดี ต่อหน้าพนักงานสอบสวน โดยมีพนักงานสอบสวนเป็นผู้รวบรวมคำบอกเล่าต่างๆ มาเรียบเรียงเป็นคำให้การของผู้ต้องหา เพื่อนำไปใช้ในการประกอบสำนวนการสอบสวน พิจารณาสั่งฟ้อง หรือไม่ฟ้องผู้ต้องหา

2.ทนายความ หมายถึง ผู้ที่จดทะเบียนและรับใบอนุญาตจดทะเบียนว่าความจากสภาทนายความแห่งประเทศไทย และเป็นทนายความของผู้ต้องหาเมื่อได้รับการร้องขอ

3.พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว หมายถึง การพบ ปรึกษา หรือซักถามต่างๆ เกี่ยวกับข้อกฎหมาย แนะนำแนวทางการต่อสู้เพื่อให้ได้เปรียบในทางคดี หรือแม้แต่จะให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ กับทนายความ หรือผู้ที่จะเป็นทนายความให้ผู้ต้องหา โดยส่วนตัวสองต่อสอง

4.การจัดหาทนายความ หมายถึง เมื่อผู้ต้องหาไม่มีทนายความ และประสงค์ที่จะมีทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ให้เป็นภาระหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้ที่จะต้องสอบปากคำให้การผู้ต้องหาเหล่านั้นๆ เป็นผู้จัดหาทนายความให้ โดยไม่ล่าช้า

7.บุคคลที่ไว้วางใจ หมายถึง บุคคลใดๆ ก็ตาม ที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ หรือประสงค์ที่จะให้เข้าร่วมฟังการสอบสวน

8.การเข้าร่วมฟังการสอบสวน หมายถึง การเข้าฟังและอยู่ด้วยกับผู้ต้องหา ขณะที่พนักงานสอบสวนกำลังทำการสอบสวนของผู้ต้องหา ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนอาจให้คำปรึกษาในทางคดี หรือข้อต่อสู้เพื่อที่จะให้ได้เปรียบในทางคดี หรือแม้แต่การให้คำปรึกษาในทางคดีแก่ผู้ต้องหา ที่จะให้การต่อหน้าพนักงานสอบสวน

9.การเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติ หมายถึง การที่เมื่อผู้ต้องหาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวอยู่ในห้องขังนั้น ผู้ต้องหาสามารถได้รับการเยี่ยมเยียนจากญาติได้ตามเวลา และระเบียบที่ทางราชการกำหนด

10.การรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย หมายถึง ในขณะที่ผู้ต้องหาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวอยู่นั้น หากเกิดกรณีที่ผู้ต้องหาเจ็บป่วยนั้น ผู้ต้องหาสามารถมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเป็นผู้ดูแลเบื้องต้น

11.พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตำแหน่ง สบ1 สบ2 และ สบ3 ประจำสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่ทำหน้าที่สอบสวนผู้ต้องหาในความผิดทางอาญา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเพื่อให้ผลการศึกษาวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจึงใช้วิธีการศึกษาทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามหัวข้อต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ มี 2 ลักษณะ คือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ ได้แก่

1. พนักงานสอบสวน หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่สอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน ตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากพนักงานสอบสวนทั้งหมด โดยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้สูตรยามานเ จากประชากร 1,500 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 315 คน เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.05}$$

n = ขนาดของตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

E = ความคลาดเคลื่อนเท่าที่จะยอมรับได้

แต่เนื่องจากปัจจัยทางด้านงบประมาณ และเวลานั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง 250 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 79.36 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่คำนวณได้

ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เลือกพนักงานสอบสวนทั้งหมด 10 คน ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ ได้อาศัยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.แบบสอบถามทั้งที่เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) และปลายปิด (Close-ended Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับนัยยะที่เกิดจากการสอบสวน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยลักษณะของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 นั้น เป็นแบบ Likert Scale 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งได้นำไป

จัดกลุ่มประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ทั้งนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

มาก	เท่ากับ	3	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับทัศนคติเห็นด้วยน้อย ทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง ทัศนคติเห็นด้วยมาก โดยใช้เกณฑ์ในการคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 = & \frac{5 - 1}{3} \\
 = & 1.33
 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงมีค่าเฉลี่ย (Mean) ที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง	ระดับมาก

2.แนวการสัมภาษณ์ ใช้แนวการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น โดยได้ไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant) ซึ่งคัดเลือกจากพนักงานสอบสวนที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยเนื้อหาที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะมีความคล้ายคลึงกับแบบสอบถาม แต่จะมีความละเอียดมากกว่าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามในงานวิจัยอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และได้นำเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการ

นำแบบสอบถามที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 25 คน เป็นพนักงานสอบสวนผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach' Alpha – Coefficient)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) ด้วยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจและเคยผ่านกระบวนการในการใช้สิทธิผู้ต้องหา จำนวน 10 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิของผู้ต้องหา
2. เคยผ่านกระบวนการในการใช้สิทธิผู้ต้องหา

ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตั้งประเด็นไว้ คือ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่พบจากการใช้สิทธิผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา จำนวน 3 ประเด็น คือ

1. ในขณะที่ใช้สิทธิผู้ต้องหานั้น พนักงานสอบสวน ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างไร
2. เมื่อได้ใช้สิทธิผู้ต้องหาแล้วนั้น ผลที่ได้รับจากการใช้สิทธิผู้ต้องหาเป็นอย่างไร
3. มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการศึกษาให้มีคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร หนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ต้องหา
2. กำหนดกรอบแนวคิด และสร้างแบบสอบถาม
3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ นักวิชาการทางกฎหมาย พนักงานสอบสวน ทนายความ รวมจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเนื้อหา และการใช้ภาษา

5. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิปรับแก้ไข เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปทดลองใช้กับพนักงานสอบสวนที่ไม่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจนครบาล แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น

6. นำข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

7. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มที่
ทำการศึกษาเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. การหาความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ต้องการศึกษา จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีของ ครอนบัค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.79

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย อยู่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ และเขียนคำตอบด้วยตนเอง พร้อมทั้งได้เปิดโอกาสให้ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ และยังให้ผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถามสามารถซักถามข้อมูลอื่นๆ ประกอบ ในส่วนของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยจะทำการสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์ตามประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดเอาไว้ เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ด้วย ค่าร้อยละ (Percent)

ตอนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา หรือข้อบกพร่องของบทบัญญัติทางกฎหมายทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดดังนี้

1.การวัดแนวโน้มส่วนกลางด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและการวัดการกระจาย โดยการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ไคสแควร์ (Chi-Square)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแนวทาง ข้อมูลโดยการจัดระเบียบหมวดหมู่ของคำตอบที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อสรุปประเด็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาปัญหาหรือข้อบกพร่องของบทบัญญัติทางกฎหมาย โดยการนำเสนอในรูปแบบข้อความเรียง

ข. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยข้อมูล จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยกระบวนการเชิงอุปมัย (Inductive method) ซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลย่อยก่อน แล้วจากการนำข้อมูลย่อยที่คล้ายคลึงหรือประเภทเดียวกันจนเป็นประเด็น (Topic) แล้วนำหลาย ๆ ประเด็นรวมกันจัดเป็นกลุ่มประเด็น (Category) จากนั้นหาความสัมพันธ์ของกลุ่มประเด็นเพื่อสร้าง (Pattern) บทสรุปหรือแบบแผนของกระบวนการทางความคิดในภาพรวม (Holistic)

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ใน 3 ลักษณะ คือ การตีความข้อมูล (Interpretation) การเปรียบเทียบข้อมูล (Constant comparison) และการสังเคราะห์ข้อมูล (Data synthesis) สำหรับการเชื่อมโยงให้เป็นแบบแผนกระบวนการทางความคิดและสร้างเป็นแนวคิดสรุป (Conceptualization)

บทที่ 4

ผลการศึกษา และการอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ผู้วิจัยจะได้เสนอผลการศึกษาดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา
- ส่วนที่ 3 นัยยะที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา
- ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน
- ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากข้อมูลส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถาบันที่จบการศึกษา ชั้นยศ ตำแหน่ง อายุราชการ และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวน ซึ่งปรากฏผลการศึกษา ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	248	99.2
หญิง	2	0.8
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เพศชาย มีมากที่สุด มีจำนวน 248 คน ร้อยละ 99.2 รองลงมา เพศหญิง มีจำนวน 2 คน ร้อยละ 0.8

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	160	64
31-40 ปี	71	28.4
41-50 ปี	16	6.4
51-60 ปี	3	1.2
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มากที่สุด มีจำนวน 160 คน ร้อยละ 64 รองลงมา อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 71 คน ร้อยละ 28.4 อายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 16 คน ร้อยละ 6.4 และอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 3 คน ร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	207	82.8
ปริญญาโท	43	17.2
อื่นๆ	-	-
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 207 คน ร้อยละ 82.8 รองลงมา จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 43 คน ร้อยละ 17.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบันที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

สถาบันที่จบการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	165	66.0
มหาวิทยาลัยของรัฐ	76	30.4
มหาวิทยาลัยเอกชน	9	3.6
อื่นๆ	-	-
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีมากที่สุดมีจำนวน 165 คน ร้อยละ 66.0 รองลงมา จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มีจำนวน 76 คน ร้อยละ 30.4 จบมหาวิทยาลัยเอกชน มีจำนวน 9 คน ร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นยศ

ชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
ร้อยตำรวจตรี-ร้อยตำรวจเอก	178	71.2
พันตำรวจตรี-พันตำรวจโท	72	28.8
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีชั้นยศระหว่าง ร้อยตำรวจตรี-ร้อยตำรวจเอก มีจำนวน 178 คน ร้อยละ 71.2 รองลงมา มีชั้นยศระหว่างพันตำรวจตรี-พันตำรวจโท มีจำนวน 72 คน ร้อยละ 28.8

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
สัญญาบัตร 1	178	71.2
สัญญาบัตร 2	49	19.6
สัญญาบัตร 3	23	9.2
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งเป็น สัญญาบัตร 1 มีจำนวน 178 คน ร้อยละ 71.2 รองลงมามีตำแหน่งเป็น สัญญาบัตร 2 มีจำนวน 49 คน ร้อยละ 19.6 และมีตำแหน่งเป็น สัญญาบัตร 3 มีจำนวน 23 คน ร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	12	4.8
5-10 ปี	150	60.0
11-15 ปี	41	16.4
16-20 ปี	30	12.0
21-25 ปี	8	3.2
26 ปี ขึ้นไป	9	3.6
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุราชการระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวน 150 คน ร้อยละ 60 รองลงมา มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี มีจำนวน 41 คน ร้อยละ 16.4 มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี มีจำนวน 30 คน ร้อยละ 12 มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 12 คน ร้อยละ 4.8 มีอายุราชการ 26 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 9 คน ร้อยละ 3.6 และมีอายุราชการระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวน 8 คน ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวน

ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	139	55.6
5-10 ปี	80	32.0
11-15 ปี	24	9.6
16-20 ปี	5	2.0
21-25 ปี	2	0.8
26 ปี ขึ้นไป	-	-
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่าระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมากที่สุด อยู่ในระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 139 คน ร้อยละ 55.6 รองลงมา ระยะเวลาระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวน 80 คน ร้อยละ 32 ระยะเวลาระหว่าง 11-15 ปี มีจำนวน 24 คน ร้อยละ 9.6 มีระยะเวลาระหว่าง 16-20 ปี มีจำนวน 5 คน ร้อยละ 2 และมีระยะเวลาระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวน 2 คน ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหาที่กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการสอบสวน

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา	ใช่	ไม่ใช่
1.สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้	100.0 (250)	-
2.สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว	98.4 (246)	1.6 (4)
3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ	89.6 (224)	10.4 (26)

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน	98.4 (246)	1.6 (4)
5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร	97.6 (244)	2.4 (6)
6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย	96.4 (241)	3.6 (9)

จากตารางที่ 9 พบว่า สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ มีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างใช้ จำนวน 250 คน ร้อยละ 100 รองลงมา สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว มีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ จำนวน 246 คน ร้อยละ 98.4 ไม่ใช้ จำนวน 4 คน ร้อยละ 1.6 และสิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน มีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ จำนวน 246 คน ร้อยละ 98.4 ไม่ใช้ จำนวน 4 คน ร้อยละ 1.6 ในอัตราที่เท่ากัน สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร มีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ จำนวน 244 คน ร้อยละ 97.6 ไม่ใช้ จำนวน 6 คน ร้อยละ 2.4 สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย มีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ จำนวน 241 คน ร้อยละ 96.4 ไม่ใช้ จำนวน 9 คน ร้อยละ 3.6 และ สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความมีผู้ต้องหาของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ จำนวน 224 คน ร้อยละ 89.6 ไม่ใช้ จำนวน 10.4 คน ร้อยละ 26 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา	ใช้มากที่สุด
1.สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้	93.2 (233)
2.สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว	60.4 (151)
3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ	47.2 (118)

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา	ใช้มากที่สุด
4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน	61.6 (154)
5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร	69.2 (173)
6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย	55.6 (139)

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และ ถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ มากที่สุด มีจำนวน 233 คน ร้อยละ 93.2 รองลงมา สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร มีจำนวน 173 คน ร้อยละ 69.2 สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวนมีจำนวน 154 คน ร้อยละ 61.6 สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัวมีจำนวน 151 คน ร้อยละ 60.4 สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วยมีจำนวน 139 คน ร้อยละ 55.6 และสิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ มีจำนวน 118 คน ร้อยละ 47.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน เกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1.การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะไม่ให้การ หรือ ให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้”	34.4 (86)	53.6 (134)	12.0 (30)	-	-	1.78	0.64	น้อย

ทักษะคติต่อการใช้สิทธิของ ผู้ต้องหา	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง			
2.การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะพบ และปรึกษา ทนายความ หรือผู้ซึ่งจะ เป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว”	34.0 (85)	58.4 (146)	7.6 (19)	-	-	1.74	0.59	น้อย
3.การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะร้องขอให้ พนักงานสอบสวนจัดหา ทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟัง การสอบสวนในกรณีที่ ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการ ทนายความ”	27.2 (68)	55.6 (139)	16.4 (41)	0.8 (2)	-	2.01	0.75	น้อย
4. การใช้สิทธิที่ว่า “สิทธิที่จะ ให้ทนายความ หรือบุคคล ที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการ สอบปากคำตนได้ในชั้น สอบสวน”	26.4 (66)	47.2 (118)	25.2 (63)	1.2 (3)	-	1.91	0.68	น้อย
5.การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อกับญาติได้ตาม สมควร”	39.6 (99)	56.0 (140)	4.4 (11)	-	-	1.65	0.56	น้อย
6.การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะได้รับการ รักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อ เกิดการเจ็บป่วย”	48 (120)	48 (120)	4 (10)	-	-	1.56	0.57	น้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา มีดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 ราย เกี่ยวกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะไม่ให้การ หรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้” เห็นด้วยร้อยละ 88 ไม่แน่ใจร้อยละ 12 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะไม่ให้การ หรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้” ในระดับน้อย

ในส่วนของการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะพบ และปรึกษานายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว” กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยร้อยละ 92.4 ไม่แน่ใจร้อยละ 7.6 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะพบ และปรึกษานายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว” ในระดับน้อย

พนักงานสอบสวนมีความเห็นเกี่ยวกับ การใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ” โดยเห็นด้วยร้อยละ 82.8 ไม่แน่ใจร้อยละ 16.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ” ในระดับน้อย

การใช้สิทธิที่ว่า “สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน” กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยร้อยละ 73.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 25.2 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน” ในระดับน้อย

ในการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร” นั้น กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยร้อยละ 95.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 4.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร” ในระดับน้อย

สำหรับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย” กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยร้อยละ 96 ไม่แน่ใจร้อยละ 4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย” ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 นัยยะที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหา
และผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา

นัยยะที่เกิดจาก การใช้สิทธิของผู้ต้องหา	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
ด้านเวลา								
- ทำให้การสอบสวน ล่าช้า	6 (15)	33.2 (83)	42.8 (107)	14 (75)	4 (10)	2.77	0.91	ปานกลาง
- ทำให้การสอบสวนไม่ ต่อเนื่อง	3.2 (8)	33.6 (84)	41.2 (103)	18.8 (47)	3.2 (8)	2.85	0.87	ปานกลาง
- อาจเกิดกรณียื่นคำร้อง คัดฟ้องฝากขังไม่ทัน ภายในกำหนดเวลา	7.2 (18)	34 (85)	35.2 (88)	20.4 (51)	3.2 (8)	2.78	0.96	ปานกลาง
- อาจทำให้สำนวนการ สอบสวนค้างคั่งได้	10 (25)	27.2 (68)	32.4 (81)	28.4 (71)	2 (5)	2.85	1.01	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ								
- เสียค่าใช้จ่ายในการ ติดต่อทนายความหรือ ญาติของผู้ต้องหา	8.4 (21)	51.6 (129)	34.4 (86)	3.6 (9)	2 (5)	2.39	0.78	ปานกลาง
- เสียค่าใช้จ่ายเบื้องต้น ในการดูแลผู้ต้องหา หากเกิดการเจ็บป่วย	6.8 (17)	38.4 (96)	31.6 (79)	18.4 (46)	4.8 (12)	2.76	0.99	ปานกลาง
- พนักงานสอบสวน ขาดการสนับสนุน ในการที่จะอำนวย สิทธิให้ผู้ต้องหา	32.0 (80)	38.4 (96)	24.4 (61)	2.8 (7)	2.4 (6)	2.05	0.94	น้อย

นัยยะที่เกิดจาก การใช้สิทธิของผู้ต้องหา	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปานกลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
ด้านรูปคดี								
- ทำให้ข้อเท็จจริงในคดี บิดเบือนไป	14.0 (35)	31.2 (78)	36.0 (90)	14.8 (37)	4 (10)	2.64	1.03	ปานกลาง
- ทำให้การตั้งฐานความผิด เปลี่ยนไป	7.2 (18)	16.4 (41)	53.2 (133)	16.0 (40)	7.2 (18)	3.00	0.95	ปานกลาง
- ส่งผลต่อการตั้งคดี (ตั้งฟ้อง , ตั้งไม่ฟ้อง)	6.0 (15)	24.0 (60)	40.4 (101)	22.8 (57)	6.8 (17)	3.00	0.99	ปานกลาง
- ทำให้พยานหลักฐานไม่ หนักแน่น	0.8 (2)	20.4 (51)	52.8 (132)	22.4 (56)	3.6 (9)	3.08	0.78	ปานกลาง
- ทัศนคติหรือบุคคลที่ ไว้วางใจ อาจแนะนำให้ ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือ กับพนักงานสอบสวน	12.8 (32)	39.6 (99)	38.4 (96)	7.2 (18)	2.0 (5)	2.46	0.88	ปานกลาง
ด้านอื่นๆ								
- หากไม่อำนวยความสะดวกให้ ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำให้ พนักงานสอบสวนถูกฟ้อง คดีอาญาได้	14.8 (37)	48.0 (120)	30.8 (77)	4.0 (10)	2.4 (6)	2.31	0.86	น้อย
- หากไม่อำนวยความสะดวกให้ ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำให้ถูก ผู้ต้องหาร้องเรียน ดำเนินคดีทางวินัยตำรวจได้	16.8 (42)	39.6 (99)	36.0 (90)	5.2 (13)	2.4 (6)	2.37	0.91	ปานกลาง
- อาจทำให้พนักงาน สอบสวนต้องใช้ความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น เป็นพิเศษ	5.6 (14)	42.8 (107)	37.6 (94)	11.6 (29)	2.4 (6)	2.62	0.85	ปานกลาง

นัยยะที่เกิดจาก การใช้สิทธิของผู้ต้องหา	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
- ทำให้พนักงานสอบสวน ต้องพินิจพิเคราะห์ ในการสอบสวนมากขึ้น	29.6 (74)	40.8 (102)	20.8 (52)	6.4 (16)	2.4 (6)	2.11	0.98	น้อย
- เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และ ความรับผิดชอบให้กับ พนักงานสอบสวน	26.8 (67)	40.8 (102)	18.0 (45)	9.6 (24)	4.8 (12)	2.25	1.10	น้อย

นัยยะที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ในส่วนของด้านเวลา กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า เป็นการทำให้การสอบสวนล่าช้า ร้อยละ 39.2 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 42.8 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 18 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้การสอบสวนล่าช้าใน ระดับปานกลาง

ในส่วนของการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้การสอบสวนไม่ต่อเนื่องนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 36.8 ไม่แน่ใจร้อยละ 41.2 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 22 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้การสอบสวนไม่ต่อเนื่อง ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้อาจเกิดกรณียื่นคำร้องคัดฟ้อง ผกขังไม่ทันภายในกำหนดเวลานั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 41.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 35.2 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 27.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้อาจเกิดกรณียื่นคำร้องคัดฟ้อง ผกขังไม่ทันภายในกำหนดเวลา ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น อาจทำให้สำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนค้างค้ำได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 37.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 32.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 30.4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา อาจทำให้สำนวนการสอบสวนค้างค้ำได้ ในระดับปานกลาง

ในส่วนนัยยะด้านงบประมาณ ที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้พนักงานสอบสวนเสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความหรือญาติของผู้ต้องหา กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 60 ไม่แน่ใจร้อยละ 34.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 5.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง

เห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้พนักงานสอบสวนเสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความหรือญาติของผู้ต้องหา ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทำให้พนักงานสอบสวนเสียค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดูแลผู้ต้องหา หากเกิดการเจ็บป่วย กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 45.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 31.6 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 23.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา ทำให้พนักงานสอบสวนเสียค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดูแลผู้ต้องหา หากเกิดการเจ็บป่วย ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น พนักงานสอบสวนขาดการสนับสนุนในการที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 70.4 ไม่แน่ใจร้อยละ 24.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 5.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น พนักงานสอบสวนขาดการสนับสนุนในการที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาได้ ในระดับน้อย

ในส่วนของการทางด้านรูปคดี การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 45.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 36.0 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 18.8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทำให้การตั้งฐานความผิดเปลี่ยนไป กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 23.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 53.2 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 23.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทำให้การตั้งฐานความผิดเปลี่ยนไป ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ส่งผลต่อการสั่งคดีของพนักงานสอบสวน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 30 ไม่แน่ใจร้อยละ 40.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 29.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ส่งผลต่อการสั่งคดีของพนักงานสอบสวน ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้นทำให้พยานหลักฐานไม่หนักแน่น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 21.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 52.8 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 26 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้นทำให้พยานหลักฐานไม่หนักแน่น ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ อาจแนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 52.4 ไม่แน่ใจร้อยละ 38.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 9.2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของ

ผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ อาจแนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน ในระดับปานกลาง

ในส่วนของนัยยะด้านอื่นๆ การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญาได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 62.8 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 30.8 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6.4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญาได้ ในระดับน้อย

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำถูกผู้ต้องหาเรียนดำเนินคดีทางวินัยตำรวจได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 56.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 36.0 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 7.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำถูกผู้ต้องหาเรียนดำเนินคดีทางวินัยตำรวจได้ ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องใช้เวลาความสามารถเพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 48.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 37.6 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 14 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องใช้เวลาความสามารถเพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ ในระดับปานกลาง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องพิถีพิถันในการสอบสวนมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 70.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 20.8 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 8.8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องพิถีพิถันในการสอบสวนมากขึ้น ในระดับน้อย

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยร้อยละ 67.6 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 18.0 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 14.4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญานั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ในระดับน้อย

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิด
นัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิ ที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8.4(21)	24.8(62)	1.2(3)	34.4(86)	$\chi^2 = 1.938$ $P = 0.747$ ($P>0.05$) $df = 4$
เห็นด้วย	15.2(38)	37.6(94)	0.8(2)	53.6(134)	
ไม่แน่ใจ	4.0(10)	7.6(19)	0.4(1)	12.0(30)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 13 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 8.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 24.8 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 15.2 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 37.6 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 0.8 และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 7.6 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 0.4

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าค่า Significance = 0.747 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการใชัสิทธิ ที่จะพบและปรึกษา ทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็น ทนายความ เป็นการเฉพาะตัว	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8.4(21)	25.2(63)	0.4(1)	34.0(85)	$\chi^2 = 14.312$ $P = 0.006$ $(P < 0.05)$ $df = 4$
เห็นด้วย	14.4(36)	42.0(105)	2.0(5)	58.4(146)	
ไม่แน่ใจ	4.8(12)	2.8(7)	-	7.6(19)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 14 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 8.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 25.2 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 0.4 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 14.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 42.0 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 2.0 และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 4.8 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 2.8

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าค่า Significance = 0.006 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิ ที่จะร้องขอให้พนักงาน สอบสวนจัดหาทนายความให้ เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7.6(19)	19.2(48)	0.4(1)	27.2(68)	$\chi^2 = 3.055$ $P = 0.802$ $(P>0.05)$ $df = 6$
เห็นด้วย	15.6(39)	38.0(95)	2.0(5)	55.6(139)	
ไม่แน่ใจ	4.4(11)	12.0(30)	-	16.4(41)	
ไม่เห็นด้วย	-	0.8(2)	-	0.8(2)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 15 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 7.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 19.2 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 0.4 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 15.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 38.0 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 2.0 สำหรับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ เมื่อผู้ต้องหาร้องขอทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 4.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 12.0 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะร้องขอให้

พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 0.8

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าค่า Significance = 0.802 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิ ที่จะให้ทนายความหรือ บุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟัง การสอบสวน	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7.6(19)	18.4(46)	0.4(1)	26.4(66)	$\chi^2 = 3.505$ $P = 0.743$ $(P>0.05)$ $df = 6$
เห็นด้วย	11.6(29)	34.4(86)	1.2(3)	47.2(118)	
ไม่แน่ใจ	7.6(19)	16.8(42)	0.8(2)	25.2(63)	
ไม่เห็นด้วย	0.8(2)	0.4(1)	-	1.2(3)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 16 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 7.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 18.4 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก

ร้อยละ 0.4 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 11.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 34.4 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 7.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 16.8 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 0.8 และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 0.8 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 0.4

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Significance = 0.743 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 5 การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการให้สิทธิ ที่จะได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อญาติตาม สมควร	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10.8(27)	27.6(69)	1.2(3)	39.6(99)	$\chi^2 = 0.862$ $P = 0.930$ ($P>0.05$) $df = 4$
เห็นด้วย	15.2(38)	39.6(99)	1.2(3)	56.0(140)	
ไม่แน่ใจ	1.6(4)	2.8(7)	-	4.4(11)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 17 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมชม หรือติดต่อญาติตามสมควร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมชม หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 10.8 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 27.6 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมชม หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 15.2 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 39.6 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมชม หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 1.6 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 2.8

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Significance = 0.930 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมชม หรือติดต่อญาติตามสมควร ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 6 การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิ ที่จะได้รับ การรักษาพยาบาลโดยเร็ว เมื่อเจ็บป่วย	นัยยะในการสอบสวน			รวม	การทดสอบ
	ร้อยละ (จำนวน)				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12.8(32)	34.0(85)	1.2(3)	48.0(120)	$\chi^2 = 5.572$ $P = 0.233$ ($P>0.05$) $df = 4$
เห็นด้วย	12.4(31)	34.4(86)	1.2(3)	48.0(120)	
ไม่แน่ใจ	2.4(6)	1.6(4)	-	4.0(10)	
รวม	27.6(69)	70.0(175)	2.4(6)	100.0(250)	

จากตารางที่ 18 ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 12.8 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 34.0 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 12.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 34.4 และทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมาก ร้อยละ 1.2 และ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจ ต่อการใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนน้อย ร้อยละ 2.4 ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวนปานกลาง ร้อยละ 1.6

เมื่อทำการทดสอบด้วยค่าสถิติ Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Significance = 0.233 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6

จากการพิสูจน์สมมติฐานทั้ง 6 ข้อ สามารถแสดงภาพรวมสรุปการพิสูจน์สมมติฐานได้ดังนี้

ตารางที่ 19 ผลสรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.การใช้สิทธิที่จะไม่ให้เกิดการหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน		✓
2.การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน	✓	
3.การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ ให้เมื่อผู้ต้องหาหรือขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน		✓
4.การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟัง การสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน		✓
5.การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน		✓
6.การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน		✓

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นอกจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยยังได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพอีกด้วย โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant) จำนวน 10 คน ซึ่งคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนในสังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นผู้ให้ข่าวสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยพิจารณาจากความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลักสำคัญ โดยมีแนวทางในการสัมภาษณ์ไปในทางเดียวกันกับการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษาที่ 1 ร.ต.ท.ขนุน (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.ท.ขนุน (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 25 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แต่ขณะนี้กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มียศร้อยตำรวจโท ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ1 รับราชการมานาน 7 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 3 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มง่าย พูดคุยเก่ง สุภาพเรียบร้อย แต่งกายดีสะอาดสะอ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.ท.ขนุน เห็นว่าจากการที่ตนเองปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลา 2 ปี เศษ นั้น คิดว่าผู้ต้องหาในปัจจุบันมีความรู้ และความเข้าใจทางด้านกฎหมายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากประสบการณ์นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.ท.ขนุน นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.ท.ขนุน เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.ท.ขนุน ได้ใช้สิทธิของผู้ต้องหาตั้งแต่

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ซึ่งสิทธิที่ว่า จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ใช้บ่อยและมากที่สุด ตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่มา

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

ร.ต.ท.ชนุน เห็นว่า ถ้าผู้ต้องหาเลือกที่จะไม่ให้การทำให้มีผลกระทบทางด้านรูปคดี คือ ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้หนักแน่น ในส่วนของด้านอื่นๆ นั้น ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด ซึ่งส่วนตัว ร.ต.ท.ชนุน คิดว่า การที่ผู้ต้องหาไม่ประสงค์ให้การในชั้นสอบสวนนี้ เสมือนเป็นการให้ผู้ต้องหาไปเตรียมตัว เพื่อปรึกษานายความ และการให้การในชั้นศาลแทนในชั้นสอบสวน

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

ร.ต.ท.ชนุน เห็นว่า การที่ผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ทำให้มีผลกระทบทางด้านเวลา โดยทำให้การสอบสวนล่าช้า และไม่ต่อเนื่อง เนื่องจาก บางครั้ง ร.ต.ท.ชนุน อาจต้องรอผู้ต้องหาปรึกษานายความนานกว่าครึ่งชั่วโมง จึงจะเริ่มทำการสอบสวนได้ ในขณะที่ปริมาณงานหรือผู้ที่มาแจ้งความอื่นๆ บนสถานีตำรวจยังคงรอเข้าคิวอีกมาก นอกจากนี้ การที่ผู้ต้องหาไปปรึกษา

ทนายความ อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านรูปคดีได้ โดยอาจทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป จนทำให้การตั้งฐานความผิดเปลี่ยนไป รวมไปถึงทำให้พยานหลักฐานไม่หนักแน่นพอ อันส่งผล ไปยังการสั่งคดี เช่น การสั่งฟ้อง , สั่งไม่ฟ้อง เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก ทนายความอาจจะชี้ช่องทาง ให้ผู้ต้องหาได้เปรียบในทางคดี โดยแจ้งให้ผู้ต้องหาให้การต่อหน้าพนักงานสอบสวนบิดเบือนไป ซึ่ง ร.ต.ท.ชนุน ก็เคยประสบมาแล้ว

3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

ร.ต.ท.ชนุน ก็เคยมีประสบการณ์กับผู้ต้องหาที่ใช้สิทธิเช่นว่านี้ เมื่อผู้ต้องหาใช้ สิทธิดังกล่าวข้อนี้ นั้น ร.ต.ท.ชนุน ได้ประสบปัญหาในการสอบสวนทางด้านเวลาบ้าง เนื่องจาก ต้องเสียเวลาจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา โดยการโทรศัพท์ไปตามหมายเลข ที่สภาทนายความ จัดมาให้ ซึ่งบางครั้งก็ได้รับความร่วมมือ บางครั้งก็ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร นอกจากนี้ ร.ต.ท.ชนุน ได้กล่าวเสริมอีกว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งขณะที่ตนกำลังเข้าเวร ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 09.00 น. ของเช้าวันเสาร์ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมตัวผู้ต้องหามาส่งมอบให้ ร.ต.ท.ชนุน ทำการควบคุมเพื่อ สอบสวน ผู้ต้องหานี้ร้องขอที่จะใช้สิทธิข้อดังกล่าว ในขณะที่ ร.ต.ท.ชนุน จะต้องนำตัวผู้ต้องหานี้ ไปฝากขังยังศาลเพื่อทำการควบคุม ก่อนเวลา 12.00 น. ของวันเดียวกันนั่นเอง ทำให้ ร.ต.ท.ชนุน ต้องไหว้วานให้ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน จีรฉัตรยานยนต์ไปปรับทนายความตามกับผู้ต้องหาร้องขอ เพื่อให้สามารถทำการสอบสวนได้รวดเร็ว และสามารถนำตัวผู้ต้องหาไปฝากขังยังศาลเพื่อควบคุม ก่อนเวลา 12.00 น. ได้ นอกจากนี้แล้วพบปัญหาทางด้านงบประมาณที่เกิดจากการใช้สิทธิดังกล่าว คือ ทุกครั้งที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอให้ ร.ต.ท.ชนุน อำนวยสิทธิข้อดังกล่าว ร.ต.ท.ชนุน จะต้อง ดำเนินการจ่ายค่าโทรศัพท์ในการประสานงาน รวมถึงกรณีเร่งด่วนดังกล่าวข้างต้น ยังต้องสำรอง จ่ายค่าน้ำมันในการไหว้วานให้ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนจีรฉัตรยานยนต์ไปปรับทนายความ ในขณะที่ไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้เลย แต่ทั้งนี้ ร.ต.ท.ชนุน ก็คิดว่าที่ทำได้ไปเพราะต้องการให้ งานสำเร็จลุล่วงไปได้ และในกรณีดังกล่าวก็ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ ในชั้นสอบสวน

ร.ต.ท.ชนุน ประสบปัญหาในด้านรูปคดี เนื่องจาก กรณีส่วนใหญ่ที่ ร.ต.ท.ชนุน เคยประสบมานั้น ทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ ให้เข้าร่วมฟังการสอบสวนนั้น มักจะ

แนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน หรือบางครั้ง ร.ต.ท.ชนุน ก็เคยถูกญาติ และทนายความของผู้ต้องหา ยึดขังกวนประสาทมาแล้ว แต่ด้วยความที่เป็นคนใจเย็นจึงไม่ได้โต้ตอบอะไรไปมากนัก ซึ่งการที่ผู้ต้องหาถูกแนะนำกรณีเช่นนั้น อาจทำให้ข้อเท็จจริงในคดี บิดเบือนไปเช่นกัน รวมถึงอาจทำให้ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ได้หนักแน่น ซึ่งใน บางครั้งอาจส่งผลต่อการสั่งคดีอีกด้วย ในส่วนของทางด้านเวลาและงบประมาณนั้น ร.ต.ท.ชนุน ไม่ประสบปัญหาแต่อย่างใด

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ร.ต.ท.ชนุน ได้บอกกับผู้วิจัยว่า ทำให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณ คือ ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายในการติดต่อกับญาติ โดยมีอยู่ครั้งหนึ่ง ผู้ต้องหาไม่มีญาติอยู่ที่ประเทศไทยเลย มีแต่พ่อกับ แม่ ที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ต้องการขอติดต่อ ร.ต.ท.ชนุน จึงได้ใช้โทรศัพท์มือถือ ส่วนตัวติดต่อไปยังพ่อและแม่ที่อยู่ประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ผู้ต้องหาร้องขอ โดยที่ ร.ต.ท.ชนุน ต้องเสียค่าโทรศัพท์เอง แต่หลังจากนั้นอีกประมาณ 1 เดือนเศษ พ่อและแม่ของผู้หาได้มาขอ พบกับ ร.ต.ท.ชนุน และกล่าวขอบคุณที่ช่วยติดต่อผู้ต้องหาให้ จึงได้มอบเงินค่าโทรศัพท์ที่ ร.ต.ท.ชนุน ได้จ่ายไป เป็นการตอบแทนน้ำใจอันดี

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ร.ต.ท.ชนุน ยังไม่ประสบปัญหาใดๆ เนื่องจากเท่าที่เคยมีประสบการณ์มานั้น เมื่อ ผู้ต้องหาเจ็บป่วย ก็จะได้รับ การรักษาพยาบาลโดยเร็วจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นสืบลเวรเฝ้าห้องขังอยู่ แล้ว หากแต่ในกรณีที่สืบลเวรเฝ้าห้องขัง ไม่สามารถให้การรักษาได้ก็จะแจ้งญาติและพาส่ง โรงพยาบาล ซึ่งที่ประสบมานั้น ญาติของผู้ต้องหาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งสิ้น จึงไม่ประสบปัญหา ด้านใดๆ เลย

นอกจากนี้ ร.ต.ท.ชนุน บอกอีกว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา หรือร้องเรียนดำเนินคดี ทางวินัยได้ โดยมองว่าในบรรดาสัทธิต่างๆ นั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับ พนักงานสอบสวน ทั้งๆ ที่เดิมทีก็มีมากพออยู่แล้ว

สุดท้าย ร.ต.ท.ชนุน ได้กล่าวเสริมว่า แนวคิดเรื่องการอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหานั้น สมควรแล้ว และควรที่จะต้องมีการอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาโดยเร็ว โดยรัฐจะต้องเข้ามาคอย สนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดที่เข้ามา ดูแลหรือตรวจสอบอย่างจริงจัง

กรณีศึกษาที่ 2 ร.ต.อ.อำนาจ (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.อ.อำนาจ (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 31 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาใน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีสร้อยตำรวจเอก ปัจจุบันนี้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ1 รับราชการมานาน 12 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงาน สอบสวนมาเป็นเวลา 8 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนเรียบง่าย สุภาพเรียบร้อย อหิษาศัยดี เป็นผู้ใหญ่ พุดจาณาเชื่อถือ แต่งกายดีสะอาดสะอ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.อ.อำนาจ ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 7 ปีเศษ นั้น แสดงให้เห็นถึงความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในด้านการสอบสวนดี ส่วนตัวแล้วคิดว่า ปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อกฎหมายให้กับผู้ต้องหาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากประสบการณ์ นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.อ.อำนาจ นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.อ.อำนาจ เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.อ.อำนาจ ได้ใช้ สิทธิของผู้ต้องหาตั้งแต่

1. สิทธิที่จะ ไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด ตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่มา ทั้งนี้กรณีที่ประสงค์ไม่ให้การ อาจสืบเนื่องจากผู้ต้องหาคิดว่าการให้การกับตำรวจไปโดยไม่ได้เตรียมตัวนั้น ย่อมไม่เป็นผลดี จึงเลือกที่จะไม่ให้การไว้ก่อน

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

โดย ร.ต.อ.อำนาจ มองว่า เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ จะส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี คือ ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้หนักแน่น แต่ก็ไม่ได้มากมายแต่อย่างใด เนื่องจากคิดว่ามีพยานหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถรวบรวมได้แทนคำให้การของผู้ต้องหา ส่วนด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น ไม่ส่งผลกระทบแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

ร.ต.อ.อำนาจ เห็นว่า การที่ผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ทำให้มีผลกระทบทางด้านเวลา โดยทำให้การสอบสวนล่าช้าบ้าง แต่ก็ไม่ได้มากมายอะไรนัก เนื่องจากปริมาณงาน บนสถานีตำรวจไม่ได้มีมากมายอะไร อย่างไรก็ดี ร.ต.อ.อำนาจ เล็งเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาไปปรึกษาทนายความ อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านรูปคดีได้ โดยทำให้ข้อเท็จจริงในคดีที่สมควรจะได้รับการกลับคดีเป็นไป ทั้งนี้เนื่องมาจาก ทนายความอาจจะแนะนำช่องว่างทางกฎหมายให้ผู้ต้องหา เพื่อให้พ้นจากความผิดหรือได้รับโทษน้อยลง

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน

ร.ต.อ.อำนาจ พบน้อยไม่มากนัก เนื่องจากผู้ต้องหาบางส่วนก็ไม่ต้องการ ในส่วนที่ต้องการทนายความนั้น ร.ต.อ.อำนาจ ได้ประสมนัยยะในการสอบสวนทางด้านเวลา เนื่องจากต้องเป็นธุระคอยติดต่อจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา ซึ่งมีจำนวนทนายความรองรับไม่มากนัก บางครั้งก็ได้รับความร่วมมือ บางครั้งก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ อาจทำให้เกิดปัญหาทำให้การสอบสวนล่าช้าบ้างในบางครั้งที่ทนายความมาตามที่นัดหมายช้า ในส่วนด้านงบประมาณก็ประสบปัญหาจากการใช้สิทธิดังกล่าวเช่นกัน โดย ร.ต.อ.อำนาจ จะต้องดำเนินการจ่ายค่าโทรศัพท์มือถือส่วนตัวในการอำนวยความสะดวก และไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

ร.ต.อ.อำนาจ ประสบปัญหาในด้านรูปคดี ส่วนใหญ่ที่ ร.ต.อ.อำนาจ เคยประสบมานั้น ทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ ให้เข้าร่วมฟังการสอบสวนนั้น บ่อยครั้งที่แนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน ในบางครั้งก็อาจส่งผลทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป อย่างไรก็ตามในส่วนของการทางด้านเวลาและงบประมาณนั้น ร.ต.อ.อำนาจ ไม่ประสบปัญหาแต่อย่างใด

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ร.ต.อ.อำนาจ ไม่ประสบปัญหาใดๆ ทางด้านเวลา หรือด้านรูปคดี แต่อย่างใด แต่จะประสบปัญหาด้านงบประมาณบ้างก็คือ ค่าใช้จ่ายในการติดต่อญาติ ซึ่งบ่อยครั้งที่ผู้ต้องหาไม่มีโทรศัพท์มือถือที่จะติดต่อญาติ ร.ต.อ.อำนาจ จึงจำเป็นต้องให้ผู้ต้องหาใช้โทรศัพท์มือถือโทรติดต่อญาติ

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ร.ต.อ.อำนาจ ยังไม่ประสบน้อยใดๆ แต่ได้กล่าวเสริมท้ายว่า หากกรณีที่มีผู้ต้องหาไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล และไม่สามารถติดต่อญาติได้ อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลไปก่อน จากนั้นจึงค่อยให้ผู้ต้องหา หรือญาติของผู้ต้องหาจ่ายให้ทีหลัง ซึ่งก็ไม่น่าจะได้อะไรคืนหรือไม่

ร.ต.อ.อำนาจ กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกดังกล่าว ทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ โดยมองว่าในบรรดาสถานที่ต่างๆ นั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ทั้งๆ ที่เดิมทีก็มีมากพออยู่แล้ว

สุดท้าย ร.ต.อ.อำนาจ ได้เสนอแนะเพิ่มเติม ว่า น่าจะมีหน่วยงานเข้ามาคอยสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับพนักงานสอบสวน ไม่ใช่เพียงแค่ทางด้านการอำนวยความสะดวกของผู้ต้องหาเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายอีกด้วย

กรณีศึกษาที่ 3 พ.ต.ต.สามารถ (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

พ.ต.ต.สามารถ (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 32 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เคยศึกษาในระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลา จึงทำให้ พ.ต.ต.สามารถ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ มียศพันตำรวจตรี ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับสบ 2 รับราชการมานาน 12 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 8 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนพูดคุยเก่ง สุภาพเรียบร้อย อธิษาศัยดี แต่งกายดีสะอาดสะอ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

พ.ต.ต.สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 8 ปี เศษ ซึ่งจากการสังเกตการพูดคุย หรือตอบคำถามให้กับประชาชนที่มาใช้บริการบนสถานีตำรวจนั้น คู่มือความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการสอบสวนดี พ.ต.ต.สามารถ ให้ความเห็นว่าปัจจุบันมีพวกทนาย (คนที่คอยให้คำแนะนำกับผู้ต้องหา ซึ่งเป็นการให้คำปรึกษาที่ไม่ตรงตามหลักกฎหมาย) มากมาย ทำให้การทำงานนั้นลำบากมากขึ้น เนื่องจากผู้ต้องหามักไม่เชื่อพนักงานสอบสวน แต่จะไปเชื่อพวกทนาย

จากประสบการณ์นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ต.สามารถ นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ พ.ต.ต.สามารถ เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ต.สามารถ ได้ใช้ สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ใน ชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มัก พบว่าผู้ต้องหาใช้สิทธิจะไม่ให้การในชั้นสอบสวนตามข้อนี้ พบในคดีความผิด ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วย ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ พ.ศ.2539 มากที่สุด ทั้งนี้ พ.ต.ต.สามารถ มองว่า คดีความผิดตาม ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ พ.ศ.2539 นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ การที่ ผู้ต้องหาให้การไปน่าจะไม่เป็นผลดี จึงเลือกที่จะใช้สิทธิที่จะไม่ให้การใดๆ

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดีได้

พ.ต.ต.สามารถ มองว่า เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิที่จะไม่ให้การนี้ ส่งผลกระทบ ทางด้านรูปคดี คือ อาจทำให้ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานจากคำให้การผู้ต้องหาได้ เนื่องจา การให้การทันทีหลังเกิดเหตุจะเป็นคำให้การที่น่าเชื่อถือที่สุด อย่างไรก็ดี อาจมีพยานหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถรวบรวมได้แทนคำให้การของผู้ต้องหาได้ สำหรับผลกระทบทางด้านงบประมาณ และ ด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

การที่ผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ อาจทำให้มีผลกระทบทางด้านเวลา โดยทำให้การสอบสวนล่าช้า ซึ่ง พ.ต.ต.สามารถ มองว่า การที่ผู้ต้องหาไปปรึกษาทนายความนั้น ส่งผลกระทบท่องทางด้านรูปคดีได้ ส่วนใหญ่ก็สืบเนื่องมาจาก ทนายความมักจะแนะนำแนวทางหลบหลีกกฎหมายให้กับผู้ต้องหาเสมอ หรือบางครั้งเวลาสอบปากคำผู้ต้องหา พ.ต.ต.สามารถ ทราบได้เลยว่า ทนายความแนะนำมาทำให้การตามที่แนะนำมาดังกล่าว

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

พ.ต.ต.สามารถ พบปัญหาทุกครั้งกับผู้ต้องหาได้ร้องขอสิทธิข้อนี้ เนื่องจาก ต้องคอยติดต่อจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา ส่วนใหญ่ก็มักได้ความร่วมมือดี แต่เวลาในการเดินทางมายังสถานีตำรวจมักใช้เวลานานมาก อาจทำให้เกิดปัญหาทำให้การสอบสวนล่าช้า ในส่วนด้านงบประมาณนั้น พ.ต.ต.สามารถ ไม่ค่อยประสบปัญหาแต่อย่างใด เนื่องจากใช้โทรศัพท์ของทางโรงพัก จะมีก็บางครั้งเท่านั้นที่ใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัว และไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ทางด้านรูปคดีไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

พ.ต.ต.สามารถ ประสบปัญหาในด้านรูปคดี โดยที่ประสบมานั้น การที่ทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบสวนนั้น ส่วนใหญ่มักแนะนำให้ผู้ต้องหา กลับคำให้การ จนบางครั้งอาจส่งผลทำให้พยานหลักฐานที่ได้รวบรวมมานั้นขาดความหนักแน่นไปบ้าง สำหรับในส่วนของการทางด้านเวลาและงบประมาณนั้น กลับไม่ประสบปัญหาแต่อย่างใด

5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

พ.ต.ต.สามารถ ไม่ประสบปัญหาใดๆ ทางด้านเวลา ด้านรูปคดี หรืองบประมาณแต่อย่างใด เนื่องจากมีกฎระเบียบในการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติ บังคับใช้ปฏิบัติอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยประสบปัญหามากนัก

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

พ.ต.ต.สามารถ เคยประสบปัญหาด้านงบประมาณครั้งหนึ่ง เนื่องจากผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมนั้นได้เกิดช็อคขึ้นมาขณะอยู่ในห้องขัง ทำให้ พ.ต.ต.สามารถ ต้องนำส่งโรงพยาบาล โดยอาสาเป็นคนออกค่าใช้จ่ายเบื้องต้นทั้งหมด

พ.ต.ต.สามารถ กล่าวว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกทั้ง 6 ข้อให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ โดยมองว่าในบรรดาสิทธิต่างๆ นั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ในขณะที่มีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบอื่นๆ อีกมากมาย

กรณีศึกษาที่ 4 ร.ต.ท.ด้อม (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.ท.ด้อม (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 26 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกำลังศึกษาหลักสูตรเนติบัณฑิตไทย มียศร้อยตำรวจโท ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 1 รับราชการมานาน 7 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 3 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนพูดคุยเก่ง สุภาพ เรียบร้อย อ่อนโยนดี อารมณ์ดี แต่งกายดีสะอาดสะอ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.ท.ด้อม ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 3 ปี เศษ เมื่อสังเกตจากประวัติการศึกษาแล้ว ดูมีความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการสอบสวนดีมาก จากประสบการณ์ของ ร.ต.ท.ด้อม นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.ท.ด้อม เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.ท.ด้อม ได้ใช้สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด พอๆ กับ สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ต้องหาใช้สิทธิไม่ให้การในข้อนี้ พบในคดีความผิด ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อฯ พ.ศ.2534 หรือความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย เนื่องจากอาจจะมีผู้อื่นให้คำแนะนำผู้ต้องหาให้ใช้สิทธิข้อดังกล่าว ในส่วนของสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควรนั้น ผู้ต้องหาได้ใช้มากเช่นเดียวกัน ซึ่งมีระเบียบและกฎเกณฑ์ในการเยี่ยมเยียนรองรับเอาไว้แล้ว

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี คือ อาจทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ทำได้น้อยลง ส่วนผลกระทบทางด้านรูปคดีนั้นไม่มีผลกระทบใดๆ เนื่องจากการผู้ต้องหายังไม่ได้ให้การใดๆ อย่างไรก็ตาม สำหรับผลกระทบทางด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด ร.ต.ท.ด้อม กลับรู้สึกว่าได้เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ เนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาในการพิมพ์คำให้การผู้ต้องหา

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

ร.ต.ท.ด้อม เห็นว่า อาจทำให้มีผลกระทบทางด้านเวลา ทำให้การสอบสวนล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จับกุมตัวผู้ต้องหาในวันศุกร์ และจะต้องนำตัวผู้ต้องหาไปฝากขังวันเสาร์ จะต้องรอนายความอาจทำให้นำตัวผู้ต้องหาไปฝากขังไม่ทัน นอกจากนี้การที่ผู้ต้องหาไปปรึกษาทนายความนั้น ส่งผลกระทบต่อทางด้านรูปคดีได้ ซึ่งจากประสบการณ์ในตอนแรกนั้น ผู้ต้องหาขอให้การอันเป็นประโยชน์ต่อคดี แต่หลังจากที่ได้พบและปรึกษาทนายความแล้ว อาจมีความรู้สึกกลัวที่จะติดคุก ทำให้กลับคำให้การ และอาจทำให้มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงไป แต่ทั้งนี้ ร.ต.ท.ด้อม ก็ไม่ได้จริงจังอะไรมากนัก เพราะเป็นสิทธิตามกฎหมาย

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

ร.ต.ท.ด้อม ได้รับผลกระทบจากการใช้สิทธิดังกล่าวในด้านเวลา เนื่องจากต้องคอยติดต่อจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา และเวลาในการเดินทางมายังสถานีตำรวจมักใช้เวลานาน และในกรณีในช่วงเวลากลางคืนนั้น ย่อมไม่สะดวกที่จะติดต่อจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาได้ จะต้องรอตตอนกลางวันเท่านั้น อันส่งผลกระทบต่อภาวะอารมณ์ ทำให้หงุดหงิดบ้าง ในส่วนด้านงบประมาณนั้น ร.ต.ท.ด้อม ก็มีปัญหบ้างบางครั้งแต่ก็ไม่มีมากนัก เนื่องจากค่าโทรศัพท์ไม่เก็บาท ถือว่าเป็นการทำบุญ ช่วยเหลือคนอื่น ทางด้านรูปคดีไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

ร.ต.ท.ด้อม พบปัญหาด้านเวลาบ้าง ในกรณีที่บุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจไม่ได้อยู่ด้วยกับผู้ต้องหาขณะจะทำการสอบสวน อาจทำให้เสียเวลาได้ เพราะขณะที่ ร.ต.ท.ด้อม เข้าเวรนั้นจะนั่งทำงานอยู่ตลอดเวลา สำหรับปัญหาในด้านรูปคดี โดยที่ประสมมานั้น ไม่มีแต่อย่างใด เนื่องจากหากทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจร่วมฟังการสอบสวนนั้น พุดแย้งหรือแนะนำผู้ต้องหา ร.ต.ท.ด้อม จะทำการเตือนทันที หากยังไม่เชื่อฟัง ก็จะดำเนินการเชิญออกไปรอข้างนอกห้อง โดยอธิบายว่า ทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจนั้น มีหน้าที่มาฟังการสอบสวน ไม่ใช่มาคอยแนะนำหรือพุดแย้งพนักงานสอบสวนขณะทำการสอบสวน สำหรับในส่วนของการทางด้านงบประมาณนั้น ไม่ประสบปัญหาแต่อย่างใด

5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

สิทธิของผู้ต้องหา ผู้ต้องหามี ร.ต.ท.ด้อม ไม่ประสบปัญหาใดๆ ทั้งทางด้านเวลา ด้านรูปคดี หรืองบประมาณ เนื่องจากมีกำหนดเวลา และระเบียบปฏิบัติในการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติ บังคับใช้ปฏิบัติอยู่แล้ว หากแต่ถ้าการเยี่ยมเยียนนั้นมีการแนะนำในทางที่เป็นประโยชน์ ในทางคดีแก่ผู้ต้องหา ก็อาจทำให้เสียรูปคดี หรือรูปคดีถูกบิดเบือนไปได้

6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ในส่วนของผู้ต้องหา ร.ต.ท.ด้อม ไม่เคยประสบปัญหาดังกล่าว เนื่องจากตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่มา ยังไม่เคยมีผู้ต้องหารายใดที่อยู่ในความควบคุมเจ็บป่วยขึ้นมา แต่ถ้าหากมีกรณีฉุกเฉินผู้ต้องหาเกิดเจ็บป่วยขึ้นมากระทบทันที จำเป็นต้องนำส่งโรงพยาบาล อาจจะต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวร หรือหัวหน้าชุดพนักงานสอบสวน เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ดังกล่าวเอง

ร.ต.ท.ด้อม เห็นด้วยที่ว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขออนุญาต อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ โดยมองว่าในบรรดาสถานที่ต่างๆ นั้น เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ในขณะที่มีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบอื่นๆ อีกมากมาย

นอกจากนี้ ร.ต.ท.ด้อม เสนอแนะว่า สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ นี้เพียงพอแล้ว และการอำนวยความสะดวกผู้ต้องหา เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้กับพนักงานสอบสวนเป็นอย่างมาก พร้อมนี้ได้เสนออีกว่าควรจะให้หน่วยงานข้างเคียง เช่น สภานายความ จัดหาทุนความที่สามารถติดต่อได้ในเวลากลางคืน เพื่อที่จะติดต่อได้เวลาผู้ต้องหาต้องการทุนความ หากเป็นไปได้ ควรจัดหามาประจำสถานีตำรวจจะเป็นผลดียิ่ง และควรมีการจัดสรรงบประมาณในการเบิกจ่าย หากเกิดกรณีฉุกเฉินเช่น ผู้ต้องหาเจ็บป่วย ต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยด่วน เป็นต้น

กรณีศึกษาที่ 5 พ.ต.ท.ด่าน (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

พ.ต.ท.ด่าน (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 50 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสภาพร่างกายดี ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 3 รับราชการมานาน 25 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 13 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนไม่ค่อยขำพุดนัก สุขภาพเรียบร้อย อารมณ์ดี

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

พ.ต.ท.ด่าน ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 13 ปี เคย จาก ประสพการณ์ในสายงานสอบสวนแล้ว มีประสบการณ์ความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบ ปฏิบัติในด้านการสอบสวนดีมากทีเดียว

จากประสบการณ์ของ พ.ต.ท.ด่าน นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ พ.ต.ท.ด่าน เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ท.ด่าน ได้ใช้สิทธิ ของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ใน ชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด พอๆ กับ สิทธิที่จะ ร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ ซึ่งส่วนใหญ่มักพบว่าผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ในคดีความผิดเกี่ยวกับจำหน่าย

ยาเสพติด อาจสืบเนื่องมาจากโทษค่อนข้างสูง การเรียกร้องให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ ย่อมเป็นการดี ผู้ต้องหาจึงได้เรียกร้องกันมาก

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดีได้

เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ได้ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดีแต่ไม่มากนัก เนื่องจาก ได้รวบรวมพยานหลักฐานอื่นๆ มาบ้างพอสมควรแล้ว แต่ถ้าได้คำให้การของผู้ต้องหาจะทำให้เป็น ผลดีเนื่องจากสามารถนำมาเชื่อมโยงกับพยานแวดล้อมได้ ส่วนผลกระทบทางด้านงบประมาณ และ ด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

สำหรับ สิทธิที่ว่านี้ พ.ต.ท.ด่าน เห็นว่า ส่งผลกระทบทางด้านเวลา โดยเฉพาะคดี เด็กนั้นหากต้องรอเวลาในการปรึกษาทนายความแล้ว จะทำให้ส่งตัวเด็กไปยังสถานแรกรับไม่ทัน และผลที่ตามมาจากการที่ผู้ต้องหาไปปรึกษาทนายความ คือ ในตอนที่ พ.ต.ท.ด่าน ได้ สอบปากคำเบื้องต้นไว้นั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่พอปรึกษาทนายแล้ว พ.ต.ท.ด่าน มาสอบปากคำอีก ครั้งหนึ่งกลายเป็นอีกอย่างหนึ่งคนละเรื่องกัน นอกจากนี้บางครั้งทนายความยังมาขอดูคำให้การที่ ผู้ต้องหาให้การไปแล้ว และเมื่อไม่พอใจในจุดใดก็จะให้พนักงานสอบสวนเปลี่ยนให้ อย่างไรก็ดี การใช้สิทธิข้อนี้ไม่ส่งผลกระทบทางด้านงบประมาณแต่อย่างใด

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

พ.ต.ท.ด่าน กล่าวว่า ได้รับผลกระทบในด้านเวลา ทำให้การสอบสวนนั้นล่าช้าไป และยังคงมานั่งรอเวลาทนายความ บางครั้งโทรศัพท์ไปนัดทนายความตอนช่วงเช้า แต่ทนายความ กลับตอนช่วงบ่าย จึงทำให้ไม่สามารถไปทำธุระอย่างอื่นได้ รวมทั้งหากมีผู้ต้องหาอีกคดีหนึ่ง ต้องการทนายความด้วย ทนายความคนที่นัดหมายจะไม่ยอมเป็นทนายให้ผู้ต้องหาต่ออีกคนหนึ่ง โดยอ้างว่าต้องไปทำธุระอื่นต่ออีก ในส่วนด้านงบประมาณนั้น เห็นจะมีเพียงแต่ค่าโทรศัพท์ใน

การติดต่อทนายความเท่านั้น ทางด้านรูปคดี นั้นได้รับผลกระทบเนื่องจากทนายความมักจะมีการให้คำแนะนำกับผู้ต้องหา และอาจมีการกลับคำให้การทันทีหลังจากคุยกับทนายความ

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน

ส่วนสิทธิข้อที่ว่านี้ พ.ต.ท.ด่าน พบปัญหาด้านเวลาโดยเฉพาะ กรณีที่ต้องนั่งรอบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจเดินทางมายังสถานีตำรวจ อาจทำให้เสียเวลาได้ สำหรับปัญหาในด้านรูปคดี โดยที่ประสมมานั้น ไม่มีแต่อย่างใด เนื่องจากหากทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจร่วมฟังการสอบสวนนั้น เกิดขึ้นในคดีจราจรเป็นส่วนใหญ่ ผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนมักจะพูดแย้ง พ.ต.ท.ด่าน ก็จะพูดเลยว่า ขอฟังเหตุการณ์เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ หากมีการพูดแย้งหรือขัดจังหวะในการสอบสวน ก็จะเชิญออกไปรอข้างนอกห้อง และมีบ้างบางครั้งที่มีผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนไว้วางใจ พูดจากวนประสาท คุยโตโอ้อวดความรู้จักผู้ใหญ่ พ.ต.ท.ด่าน ก็จะเชิญออกไปรอข้างนอกห้องเช่นกัน สำหรับในส่วนของการทางด้านงบประมาณนั้น กรณีที่ผู้ต้องหาประสงค์จะให้พ่อแม่มาร่วมฟังการสอบสวน ก็เป็นหน้าที่ที่ พ.ต.ท.ด่าน จะต้องคอยประสานติดต่อให้โดยใช้โทรศัพท์มือถือของตนเอง

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

สิทธิของผู้ต้องหาในข้อนี้ พ.ต.ท.ด่าน ผลกระทบทางด้านเวลา ด้านรูปคดี หรือ งบประมาณ กลับไม่มีผลกระทบหรือปัญหาใดๆ เลย เนื่องจากมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวข้องอยู่แล้ว คือ สิบเวรเฝ้าห้องขัง จะเป็นผู้รับผิดชอบ จะมีก็บางครั้งมาขอเยี่ยมผู้ต้องหา นอกเหนือเวลาเยี่ยมซึ่งบางครั้ง พ.ต.ท.ด่าน ก็อนุญาตบ้าง ไม่อนุญาตบ้าง ตามสมควรแก่กรณีไป

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

พ.ต.ท.ด่าน เคยประสบปัญหาดังกล่าว ในส่วนของงบประมาณ คือ เคยเกิดเหตุขึ้นบ้างแต่ไม่บ่อยครั้ง ที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมมาส่งมอบให้ พ.ต.ท.ด่าน ทำการควบคุมตัว ซึ่งผู้ต้องหาอยู่ในสภาพที่บาดเจ็บ จึงต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล โดยครั้งแรกได้ไหว้วานให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่หน้าไปส่ง แต่ไม่ได้รับความร่วมมือ จึงได้แจ้งมูลนิธิให้พาไปส่ง โดยต้องจ่ายค่าน้ำใจให้ 200-300 บาท สำหรับในด้านของเวลานั้น ทำให้การสอบสวน

ล่าช้า เนื่องจากเมื่อผู้ต้องหาไปรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลแล้ว จะต้องจัดเจ้าหน้าที่ไปเฝ้าผู้ต้องหาเพื่อป้องกันการหลบหนี โดยผู้ที่ต้องไปเฝ้าก็คือ ตัวพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีบ้าง เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนบ้าง อันทำให้การสอบสวนคดีอื่นๆ ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบไม่ต่อเนื่อง

พ.ต.ท.ด่าน มีความเห็นว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกดังกล่าวทั้ง 6 ข้อให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ผู้กระทำความผิดทางวินัยได้ เสมือนการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ในบางคดีอาจจะต้องใช้ความรู้ความสามารถเพิ่มเติมเป็นพิเศษ เพราะไม่ได้มีความรู้รอบจักรวาล การที่มีทนายความมานั่งอยู่ด้วยย่อมทำให้ต้องศึกษาหาความรู้เพื่อที่จะต่อสู้กับทนายในเบื้องต้น อีกทั้งยังต้องพินิจพิเคราะห์ รัดกุม ในการทำสำนวน

พ.ต.ท.ด่าน แนะนำว่า ควรจะมีหน่วยงานต่างๆ มารองรับ ไม่ใช่ผลักภาระให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนแต่เพียงฝ่ายเดียว ในส่วนของทางด้านทนายความ ควรจัดสรรทนายความให้มีการเข้าเวรในเวลากลางวัน เนื่องจากผู้ต้องหาต้องการทนายความตลอดเวลา ไม่ใช่เฉพาะแต่เพียงเวลากลางวันเท่านั้น ทั้งนี้อาจจะไม่ต้องถึงกับจัดทนายความมาประจำสถานีตำรวจก็ได้

กรณีศึกษาที่ 6 ร.ต.ท.อ๋อง (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.ท.อ๋อง (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 26 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มียศร้อยตำรวจโท ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 1 รับราชการมานาน 7 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 3 ปี บุคลิกลักษณะภายนอก หน้าตาน่ารัก ดูเป็นคนช่างพูดช่างคุย พูดจาตลกขบขัน สนุกสนาน อารมณ์ดี อารมณ์ดี

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.ท.อ๋อง ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 3 ปี เศษ บอกกับผู้วิจัยว่า ตัวเองมีประสบการณ์ความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในด้านการสอบสวนคดี

จากประสบการณ์ของ ร.ต.ท.อึ้ง นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.ท.อึ้ง เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.ท.อึ้ง ได้ใช้สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด เนื่องจาก กรณีผู้ต้องหาไม่ขอให้การส่วนใหญ่แล้ว ผู้ต้องหามักจะตั้งใจที่จะไปปรึกษานายก่อน จึงเริ่มด้วยการไม่ขอให้การในชั้นสอบสวน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว มักพบในคดีความผิด ลักทรัพย์เล็กๆ น้อยๆ ทำร้ายร่างกายเล็กๆ น้อยๆ เชื้อ คดีความผิดเกี่ยวกับทางแพ่ง หรือคดีความผิดที่สามารถยอมความได้

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ได้ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี คือ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับคดีไม่ชัดเจน รวมไปถึงการรวบรวมพยานหลักฐานทำได้ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ อันส่งผลให้ความเห็นในการสั่งฟ้องต้องอาศัยหลักฐานจากคำให้การผู้กล่าวหาเพียงฝ่ายเดียว ส่วนผลกระทบทางด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

ร.ต.ท.อึ้ง กล่าวว่า ส่งผลกระทบทางด้านเวลา โดยทำให้การสอบสวนล่าช้า และเป็นการยุ่งยาก เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว ทนายความนั้นไม่ค่อยมีจรรยาบรรณ คือ หลังจากที่ผู้ต้องหาปรึกษาทนายความแล้ว ได้ขอร้องให้ผู้ต้องหาปฏิเสธ เพื่อยืดเวลาที่จะไปร้องขอค่าเสียหายจากผู้ต้องหาอีกต่อหนึ่ง ทั้งที่ตัว ร.ต.ท.อึ้ง เห็นว่าความผิดชัดเจน ไม่น่าจะสู้คดีได้ ในด้านรูปคดีนั้น บางส่วนอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปได้บ้าง แต่อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงก็คือข้อเท็จจริงในคดีในส่วนหลักๆ ก็ยังคงเดิม ถึงกระนั้นก็ตาม การใช้สิทธิข้อนี้ไม่ส่งผลกระทบทางด้านงบประมาณแต่อย่างใด

3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

ร.ต.ท.อึ้ง ให้ข้อมูลว่า ได้รับผลกระทบในด้านเวลา รวมถึงด้านจิตใจอารมณ์ด้วย คือ ทำให้การสอบสวนนั้นล่าช้าไป และยังคงมานั่งรอเวลาทนายความ บางครั้งโทรศัพท์ไปนัดทนายความโดยเฉพาะทนายความขอแรงบางครั้งไม่ได้รับความร่วมมือ มาช้าบ้าง บ่ายเบี่ยงบ้าง ส่งผลถึงทางด้านจิตใจของ ร.ต.ท.อึ้ง ทำให้หงุดหงิด รำคาญผู้ต้องหา โดยในบางคดีความผิดชัดเจนอยู่แล้วว่ากระทำความผิดจริง แต่ก็ยังร้องขอทนายความอีก จึงทำให้เกิดความคิดว่าผู้ต้องหาเรื่องมาก ส่งผลไปยังอคติในการสอบสวน และบางกรณีส่งผลถึงการสอบสวนทำให้ไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณี คดีวันศุกร์ที่จะต้องนำตัวผู้ต้องหาไปฝากขังภายใน 12.00 น. ของวันเสาร์ จึงต้องรีบดำเนินการให้เสร็จโดยเร็ว สำหรับคดีอื่นๆ ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบนั้น ก็จะทิ้งเอาไว้ก่อนในส่วนด้านงบประมาณนั้น ก็มีเพียงค่าโทรศัพท์ในการติดต่อทนายความเท่านั้น เหตุที่ไม่ใช่โทรศัพท์ของทางสถานีตำรวจโทรออกนั้น เนื่องจากว่า โทรศัพท์ของทางสถานีตำรวจนั้นไม่สามารถโทรเข้าโทรศัพท์มือถือได้ จะโทรได้ก็แค่เพียงสถานีทนายความ ซึ่งสถานีทนายความก็จะให้หมายเลขโทรศัพท์มือถือของทนายความอยู่ดี ทางด้านรูปคดี ยังไม่มีผลกระทบ แต่หากหลังจากที่ได้พบและปรึกษากันแล้วนั้น มักกลับทำให้การที่เคยให้ไว้ในเบื้องต้น

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

ร.ต.ท.อึ้ง พบว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ต้องหาที่ประสงค์ใช้สิทธิข้อนี้ มักจะถูกดำเนินคดีอาญาที่มีโทษจำคุกหนัก ส่วนปัญหาด้านเวลานั้น ทำให้การสอบสวนล่าช้า เนื่องจากต้องรอ

บุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจให้เข้าร่วมฟังการสอบสวน แต่บางครั้งพอบุคคลที่ไว้วางใจมาถึง ผู้ต้องหา กลับให้การว่าไม่ประสงค์ที่จะให้การในชั้นสอบสวน จึงทำให้ ร.ต.ท.อึ้ง หงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี ซึ่ง ร.ต.ท.อึ้ง เสริมว่า หากเกิดกรณีเช่นนี้บ่อยๆ จะทำให้พนักงานสอบสวนขาดความกระตือรือร้น ในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อสืบหาข้อเท็จจริง โดยการให้ผู้ต้องหาปฏิเสธไม่ให้การในชั้น สอบสวนไว้ก่อน สำหรับปัญหาในด้านรูปคดี นั้นไม่ค่อยพบ มีเพียงแต่ผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวน มักจะพูดแย้ง โดยที่ส่วนใหญ่แล้วผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนมักจะไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านกฎหมาย มักใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจ จึงทำให้ ร.ต.ท.อึ้ง ต้องอธิบายให้เข้าใจ บางครั้งก็ทำให้ หงุดหงิด อารมณ์เสีย สำหรับในส่วนของการดำเนินงานประมาณนั้น ยังไม่มีแต่อย่างใด

5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ร.ต.ท.อึ้ง กล่าวว่า ไม่มีผลกระทบในด้านต่างๆ แต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสิทธิที่ ผู้ต้องหาควรจะได้รับอยู่แล้ว และส่วนใหญ่ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมเยียนผู้ต้องหา ก็คือ สิบเวรเฝ้าห้องขัง และจะมีกฎระเบียบเวลาในการเยี่ยมรองรับอยู่แล้ว ร.ต.ท.อึ้ง จึงไม่ประสบปัญหา ใดๆ

6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ร.ต.ท.อึ้ง ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในกรณีที่ผู้ต้องหาเจ็บป่วยแต่อย่างใด แต่ก็ได้ กล่าวเสริมไว้แต่เพียงว่า หากเกิดกรณีที่ผู้ต้องหาเจ็บป่วย และต้องได้รับการรักษาโดยด่วนนั้น อาจทำให้เกิดปัญหาทางด้านงบประมาณขึ้นได้ คือ หัวหน้าพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ใน ช่วงเวลานั้น อาจต้องรวบรวมเงินเพื่อนำไปใช้รักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ต้องหาก่อน แต่ทั้งนี้คิดว่า น่าจะเบิกค่ารักษาพยาบาลได้

ร.ต.ท.อึ้ง มีความเห็นว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อ่านวญสิทธิดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ลูกน้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ และอาจถูกดำเนิน คดีอาญาได้เช่นกัน และมองอีกว่าเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงาน สอบสวนต่างๆ ที่มีมากจนจะทำไม่ทันอยู่แล้ว ในบางคดีอาจจะต้องใช้ความรู้ความสามารถเพิ่มเติม เป็นพิเศษโดยเฉพาะในการควบคุมอารมณ์ เพราะส่วนใหญ่ทนายความหรือบุคคลที่เข้าร่วมฟังการ สอบสวนมักจะทำให้ ร.ต.ท.อึ้ง หงุดหงิด อารมณ์เสีย และการที่มีทนายความมานั่งอยู่ด้วย ยังทำให้

ต้องพิถีพิถัน รัดกุม ในการทำสำนวน เนื่องจากทนายความคอยจ้องที่จะจับผิดพนักงานสอบสวนอยู่แล้ว การทำอะไรจะต้องคิดให้รอบคอบก่อน

ร.ต.ท.อึ้ง ให้คำแนะนำว่า ควรจะมีหน่วยงานต่างๆ มารองรับในการจัดหาทนายความ เพราะส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่มานั้น มักประสบปัญหาในการติดต่อประสานงานจัดหาทนายความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา กรณีที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมมาในคืนวันศุกร์ และจะต้องนำตัวไปฝากขังต่อศาลภายใน 12.00 น. ของวันเสาร์ การติดต่อประสานงานกับทนายความมักจะทำได้ทันที กว่าทนายจะมาก็ตอนเช้า

กรณีศึกษาที่ 7 พ.ต.ท.บี (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

พ.ต.ท.บี (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 42 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสภันตำรวจโท ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 2 รับราชการมานาน 20 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 12 ปี บุคลิกลักษณะ ดูเป็นคนเงียบขรึม พูดจาตรงไปตรงมา แต่งกายสะอาด สะอาด

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

พ.ต.ท.บี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 12 ปี เศษ จากการพูดคุยเบื้องต้น พอประมาณได้ว่ามีประสบการณ์ความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในด้านการสอบสวนเป็นอย่างดี

จากประสบการณ์ของ พ.ต.ท.บี นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ พ.ต.ท.บี เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ท.บี ได้ใช้สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย

สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด ทั้งนี้ พ.ต.ท.บี บอกว่าผู้ต้องหาบางครั้งอาจคิดว่าการให้การในชั้นสอบสวนนี้ ถ้าให้การใดๆ ที่ผิดพลาดไป การแก้ไขจะเป็นการยาก จึงเลือกที่จะไปเตรียมคำให้การ และขอไปให้การที่ชั้นศาลเลยทีเดียว อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ คดีที่มีความชัดเจนและผู้ต้องหาต้องการความรวดเร็วในการทำสำนวน ผู้ต้องหาก็คะปฏิเสธในชั้นสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนไม่ต้องพิมพ์สำนวนมาก โดยผู้ต้องหาจะไปยอมรับผิดในชั้นศาลเอง ส่วนใหญ่ที่พบมักจะเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับเช็ค เครื่องหมายการค้า

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ได้ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี ให้กับ พ.ต.ท.บี คือทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ต่างๆ ได้ครบถ้วน ซึ่งส่งต่อการสั่งฟ้องของพนักงานสอบสวน เพราะจะต้องถือตามคำให้การของผู้กล่าวหา กับพยานเท่านั้น ส่วนผลกระทบทางด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

พ.ต.ท.บี กล่าวว่า ส่งผลกระทบทางด้านเวลา โดยทำให้การสอบสวนล่าช้า และไม่ต่อเนื่อง โดยกล่าวว่าเคยมีผู้ต้องหาปรึกษาทนายนานเป็นเวลาสองถึงสามชั่วโมง ทำให้ พ.ต.ท.บี ที่ออกเวรแล้ว ต้องมานั่งคอยเวลาเพื่อจะสอบสวน ในด้านรูปคดีนั้น ผู้ต้องหาร้อยละ 80 หลังจากพบ

ทนายความแล้ว มักจะให้การที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยอาศัยพลิกแพลงหรือดัดแปลงข้อเท็จจริงที่จะให้การ ทำให้พยานหลักฐานต่างๆ ด้อยลงไป ในส่วนของการใช้สิทธิข้อนี้ไม่ผลกระทบทางด้านงบประมาณแต่อย่างใด

3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

พ.ต.ท.บี ให้ข้อมูลว่า ได้รับผลกระทบในด้านเวลา ทำให้การสอบสวนล่าช้า เนื่องจากต้องมาติดต่อทนายความให้ผู้ต้องหา รวมถึงต้องรอเวลาที่ทนายความเดินทางมาสถานีตำรวจ บางครั้งทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น ครั้นจะทำงานอื่นๆ ระหว่างรอก็ไม่สะดวกเนื่องจากต้องคอยติดต่อทนาย และตอบข้อซักถามของผู้ต้องหาอีก ในส่วนด้านงบประมาณนั้น มีค่าโทรศัพท์ในการติดต่อทนายความที่จะต้องใช้จ่ายเอง ทางด้านรูปคดี ยังไม่มีผลกระทบใดๆ

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

พ.ต.ท.บี ประสบปัญหาด้านเวลา บางครั้งทำให้การสอบสวนล่าช้า เนื่องจากต้องรอทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจให้เข้าร่วมฟังการสอบสวน สำหรับปัญหาในด้านรูปคดีมีปัญหาเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น คือ ผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนมักจะพูดโน้นพูดนี้ ทำให้รู้สึกรำคาญ จนบางครั้งถึงกับไล่ออกไปนอกห้องก็มี สำหรับในส่วนของการทางด้านงบประมาณนั้น ยังไม่มีแต่อย่างใด

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

พ.ต.ท.บี กล่าวว่า ไม่มีผลกระทบในด้านต่างๆ แต่อย่างใด เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง คือ สิบเวรห้องขัง มีเพียงแค่อำนาจให้อนุญาตแก่ญาติที่ขอมาเยี่ยมผู้ต้องหาในเวลาห้ามเยี่ยมเท่านั้น

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

พ.ต.ท.บี เคยประสบเหตุดังกล่าว คือ ผู้ต้องหาขณะที่ถูกจับตัวมาส่งนั้น ได้รับบาดเจ็บ จึงต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล โดยได้ให้ร้อยเวรปราบปรามเป็นคนนำส่งโรงพยาบาล และคอยอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาไว้เท่านั้น ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการรักษาเบื้องต้นนั้น ไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้จ่ายไป แต่ส่วนตัวแล้วได้ให้ค่าน้ำมันแก้อยู่ร้อยเวรปราบปรามเป็นค่าน้ำใจช่วยเหลือผู้ต้องหาไปส่งโรงพยาบาล ซึ่งตัว พ.ต.ท.บี นั้นก็ไม่ได้จริงจังอะไรมากนัก คิดว่าช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บไปด้านเวลาอาจมีผลกระทบคือทำให้การสอบสวนไม่ต่อเนื่อง เพราะต้องรอเวลาผู้ต้องหาหายดีก่อน จึงจะทำการสอบปากคำได้ ในส่วนด้านรูปคดีนี้ไม่ประสบแต่อย่างใด

พ.ต.ท.บี เห็นว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอขึ้น แนนอนทำให้ถูกร้อยเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ และอาจถูกดำเนินคดีอาญา และยังบอกอีกว่าเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวนที่มีอยู่ก็มากมายอยู่แล้ว และการที่มีทนายความมาร่วมฟังการสอบสวนนั้น ยังทำให้ต้องพิถีพิถันรัดกุม ในการทำสำนวน จะสอบปากคำอย่างไรต้องคิดทบทวนดูก่อน เป็นการใช้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

พ.ต.ท.บี ให้คำแนะนำว่า ควรจัดหาทนายความที่เต็มใจจะปฏิบัติงาน และสามารถเดินทางมาถึงสถานีตำรวจได้ในเวลาอันรวดเร็ว อีกทั้งรายชื่อทนายความ พร้อมระยะเวลาที่สามารถในการเดินทางมายังสถานีตำรวจ ที่ได้ให้ไว้กับพนักงานสอบสวนนั้น บางคนแจ้งว่าสามารถมาได้ภายในเวลา 5 นาที โทรไปก็ไม่ติด บางคนแจ้งว่ามาได้ภายใน 10 นาที แต่จริงๆ แล้วมาถึงภายในเวลาเกือบ 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ควรมีหน่วยงานมารองรับจัดหาทนายความไว้มากๆ และโดยเฉพาะเวลากลางคืน ผู้ต้องหาที่ต้องการทนายความเช่นกัน โทรไปแต่ละครั้งบางทีก็ไม่รับสาย บ้างรับสายแล้วก็ไม่ติดต่อกลับมา ทำให้เกิดปัญหาเป็นอย่างมาก

กรณีศึกษาที่ 8 ร.ต.อ.อุดม (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.อ.อุดม (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 28 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มียศร้อยตำรวจเอก ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 1 รับราชการมานาน 10 ปี ปฏิบัติหน้าที่ใน

สาขางานสอบสวนมาเป็นเวลา 6 ปี บุคลิกลักษณะ ดูเป็นคนเรียบร้อย พุดจาสุภาพไพเราะ
ทะมัดทะแมง แคล่วคล่อง แต่งกายดีสะอาดสะอ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.อ.อุดม ปฏิบัติหน้าที่ในสาขางานสอบสวนมาเป็นเวลา 6 ปี เศษ จากการพูดคุย
สอบถาม แสดงได้ว่ามีประสบการณ์ความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในด้านการ
สอบสวนเป็นอย่างดี

จากประสบการณ์ของ ร.ต.อ.อุดม นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม
นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.อ.อุดม เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.อ.อุดม ได้ใช้สิทธิ
ของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น
พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน
กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ใน
ชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น
พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด ส่วนใหญ่คดีที่
ร.ต.อ.อุดม ทำการสอบสวนผู้ต้องหามักจะให้การในชั้นสอบสวน มีบ้างที่ประสงค์ไม่ขอให้การใน
ชั้นสอบสวน เนื่องด้วยผู้ต้องหาอาจมีเหตุผลส่วนตัว หรือต้องการไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้ทางด้าน
กฎหมายก่อน

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

สิทธิข้อนี้ ไม่ได้ส่งผลกระทบให้กับ ร.ต.อ.อุดม ในด้านงบประมาณ หรือด้านเวลาเลย หากแต่ได้ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี คือ เฉพาะกรณีที่มิขอให้การ ทำให้ไม่สามารถสอบปากคำผู้ต้องหาเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงในคดีได้เลย การรวบรวมพยานหลักฐาน ต่างๆ จึงทำได้ไม่ครบถ้วน

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

เท่าที่ปฏิบัติหน้าที่มานั้น สิทธินี้ได้ส่งผลกระทบทางด้านเวลา ทำให้การสอบสวนล่าช้า เนื่องจากต้องเสียเวลารอนายความให้คำปรึกษาซึ่งเสียเวลาพอสมควร แต่ก็สามารถรอได้และไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งเท่าไร และบางครั้งหลังจากปรึกษานายความแล้ว ผู้ต้องหาให้การผิดไปจากความเป็นจริงเลยก็มี โดยสร้างเรื่องขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตามสิทธิข้อนี้ไม่ส่งผลกระทบทางด้านงบประมาณแต่อย่างใด

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

เป็นที่น่าแปลกใจว่า ร.ต.อ.อุดม ไม่ค่อยพบผู้ต้องหาที่ใช้สิทธิข้อนี้ แต่เท่าที่ได้พบมาก็มักจะประสบปัญหาในด้านเวลา คือ เสียเวลาประสานทนายความ และรอเวลาดทนายความเดินทางมาร่วมฟังการสอบสวน บางครั้งก็นานมาก แต่ส่วนตัวแล้วสามารถรอได้ ไม่ได้บ่นแต่อย่างใด ในส่วนด้านงบประมาณที่ประสบก็คือ ค่าโทรศัพท์ในการติดต่อทนายความเท่านั้น ด้านรูปคดี ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

นัยยะด้านเวลานั้น ไม่ได้มีผลกระทบแต่อย่างใด เนื่องจากที่ประสบมานั้น บุคคลที่ผู้ต้องหาร้องขอ ก็คือผู้ที่เป็นเพื่อนผู้ต้องหาที่สถานีตำรวจ ในด้านรูปคดี ก็มีปัญหบ้างเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากบางครั้งเวลาฟังเหตุการณ์หรือพฤติกรรมในคดี ผู้ร่วมฟังการสอบสวนมักจะ

อธิบายแทนผู้ต้องหา ทำให้ต้องคอยเตือนบ่อยๆ สำหรับในส่วนช่องทางด้านงบประมาณนั้น ยังไม่มีแต่อย่างใด

5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ที่มาขออนุญาตเยี่ยมผู้ต้องหา คนก็มักจะอนุญาตให้เยี่ยมอยู่แล้ว และก็ไม่ได้ต้องรับผิดชอบอะไรมากนัก เพราะเป็นหน้าที่ของลิเบอเรตอรีอยู่แล้ว

6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ร.ต.อ.อุดม ได้เล่าประสบการณ์ให้ฟังว่า คือ มีอยู่ครั้งหนึ่งผู้ต้องหาได้บุกรุกเข้าไปในบ้านของผู้กล่าวหา และถูกจับกุมตัวได้ จึงถูกรุมประชาทัณฑ์ ได้รับบาดเจ็บขณะถูกส่งตัวมาให้พนักงานสอบสวน สภาพนั้นน่าตกใจมาก จึงได้รับสั่งการให้ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปส่งที่โรงพยาบาลโดยด่วน โดยตนเองนั้นได้จ่ายค่าน้ำมัน ให้กับผู้ช่วยพนักงานสอบสวนส่วนตัว ร.ต.อ.อุดม คิดว่า เมื่อเห็นคนที่เจ็บป่วยนั้น ไม่ว่าจะเป็นใคร ก็จะช่วยเหลืออยู่แล้ว ในส่วนด้านรูปคดีนี้ไม่ประสบแต่อย่างใด

ร.ต.อ.อุดม เห็นด้วยที่ว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกดังกล่าวทั้ง 6 ข้อให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น ทำให้ถูกร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยตำรวจและคดีอาญาได้ ทั้งยังต้องใช้ความรู้ความสามารถ และต้องพิถีพิถันเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ นอกจากนี้อาจมองได้ว่าเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน

ร.ต.อ.อุดม ได้แนะนำว่า ขณะนี้พนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ภายใต้สภาวะที่ขาดแคลนทั้งทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติหน้าที่ หรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ การที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาให้บรรลุไปได้ดี จึงจำเป็นที่จะต้องมีการสนับสนุนทางการอำนวยความสะดวก โดยอาจจัดหาหน่วยงานที่ดูแลด้านนี้ขึ้นเพิ่มเติม หรือหากไม่จัดหาเพิ่มเติม ก็ปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น การประสานงานระหว่างทนายความ การประสานงานระหว่างโรงพยาบาล ในกรณีที่น่าตัวผู้ต้องหาไปส่งโรงพยาบาล หรือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่พนักงานสอบสวนได้ใช้จ่ายในเบื้องต้น

กรณีศึกษาที่ 9 พ.ต.ท.เอ็ม (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

พ.ต.ท.เอ็ม (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 52 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษา ในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีศพพันตำรวจโท ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 3 รับราชการมานาน 29 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 15 ปี บุคลิกลักษณะดูเป็นคนช่างพูด เรียบร้อย ยิ้มง่าย

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

พ.ต.ท.เอ็ม ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 15 ปี เคยแสดงให้เห็นถึงความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการสอบสวนดีมาก

จากประสบการณ์นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ท.เอ็ม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ พ.ต.ท.เอ็ม เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ พ.ต.ท.เอ็ม ได้ใช้สิทธิของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มักพบว่าผู้ต้องหาที่ขอปฏิเสธนั้น ก็มักจะแนะนำให้ไปให้การในชั้นศาลเลย เนื่องจากบางครั้งจะไม่ได้ต้องเสียเวลาพิมพ์สำนวนมาก

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

พ.ต.ท.เอ็ม มองว่า ผู้ต้องหานั้นมีสิทธิที่จะให้การอย่างไรก็ได้อยู่แล้ว แต่หากเกิดกรณีที่ผู้ต้องหานั้นให้การอย่างไรก็ได้ แล้วให้การในทางที่ผิดไปจากความเป็นจริงในคดี ทำให้ต้องใช้เวลาและความสามารถในการรวบรวมพยานหลักฐานมากขึ้น จึงคิดว่าไม่น่าจะส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี ด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น แต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

การที่ผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ไม่ได้ส่งผลกระทบทางด้านเวลา เนื่องจากไม่ได้เข้ามาถามแค่เพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยมองว่าส่งผลกระทบต่อทางด้านรูปคดีเป็นอย่างมาก เนื่องจากทนายความจะแนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้การตรงตามข้อเท็จจริง อันส่งผลถึงการที่ พ.ต.ท.เอ็ม จะต้องใช้ความรู้ความสามารถพิเศษเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ให้มากขึ้นอีก และทำให้พยานหลักฐานที่มีอยู่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพื่อที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา

3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

พ.ต.ท.เอ็ม พบปัญหาด้านเวลา เนื่องจาก ต้องติดต่อทนายความให้ผู้ต้องหา บางครั้งอาจต้องนัดผู้ต้องหาให้สอบปากคำในวันรุ่งขึ้น ซึ่งขัดกับหลักในการพิสูจน์ความจริงที่ควรจะให้การภายหลังเกิดเหตุทันที เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ในส่วนด้านงบประมาณนั้น พ.ต.ท.เอ็ม ใช้โทรศัพท์มือถือแบบเติมเงิน ต้องเสียเงินค่าโทรศัพท์นาทีละ 5 บาท บางครั้งก็ไม่ได้โทรแค่ นาทีเดียว ต้องติดต่อกันถึงห้า หก นาที จึงส่งผลกระทบแต่เงินดังกล่าวไม่ใช่เงินจำนวนมากมายนัก พ.ต.ท.เอ็ม เต็มใจช่วยเหลือ ส่วนทางด้านรูปคดีไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

พ.ต.ท.เอ็ม กลับมองว่า เป็นผลดีไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ที่ว่าเป็นผลดีนั้น เนื่องจากว่า เวลาที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยนั้น ศาลจะพิจารณาว่ามีการสอบปากคำอย่างไร สองต่อสองหรือไม่ หากอยู่กันสองต่อสองได้มีการบังคับ ขู่ขู่หรือไม่ การที่มีบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนนั้น ทำให้ทำให้การผู้ต้องหาเชื่อถือนั้น แต่อาจจะพบกับปัญหาเล็กๆ น้อยๆ เช่น บุคคลผู้เข้าร่วมฟังการสอบสวนมักจะแก้ตัวแทนผู้ต้องหา พ.ต.ท.เอ็ม จึงได้ตั้งเตือนว่า ให้นั่งฟังการสอบสวนเท่านั้น ไม่ต้องมาแก้ตัวแทน เพราะไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ และให้ผู้ต้องหาให้การไปตามความจริง

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ไม่ประสบปัญหาใดๆ ทางด้านเวลา ด้านรูปคดี หรืองบประมาณ แต่อย่างใด เนื่องจากมีกฎระเบียบในการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับญาติ บังคับใช้ปฏิบัติอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยประสบปัญหามากนัก

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลา 10 กว่าปีนี้ ไม่เคยมีผู้ต้องหารายใดที่เจ็บป่วยขณะถูกควบคุมตัวเลย แต่ถ้าหากว่าเกิดกรณีฉุกเฉินขึ้นมา ก็เป็นเรื่องที่น่าคิดเหมือนกันว่า ใครจะเป็นผู้ดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายให้กับผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่มีเงินจะจ่ายค่ารักษาพยาบาล และต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยด่วน

พ.ต.ท.เอ็ม กล่าวว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อ่านวยสิทธิดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ ให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยได้ ในส่วนสิทธิที่จัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน บางครั้งการใช้สิทธิของผู้ต้องหาทำให้พนักงานสอบสวนต้องใช้ความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ เพราะบางครั้งไม่อาจรวบรวมพยานหลักฐานได้ครบถ้วน จึงจำเป็นต้องรวบรวมพยานหลักฐานจากที่อื่นๆ และทำให้สมบุรณ์จนมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ และต้องพิถีพิถันในการสอบสวนมากขึ้น โดยจากเดิมพยานหลักฐานที่มีอยู่แล้วนั้น จะต้องทำให้มีน้ำหนักแห่งความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น เพียงพอที่จะฟ้องต่อศาลได้

พ.ต.ท.เอ็ม เสนอแนะว่า ควรจะยกหน้าที่การสอบสวนไปให้กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้ดำเนินการเลย โดยตำรวจนั้นมีภาระหน้าที่ต่างๆ มากมายที่จะสามารถทำสำนวนการสอบสวน ได้อย่างเต็มที่ จึงทำเพียงเพื่อให้เสร็จๆ ไป แท้ที่จริงตำรวจนั้น ควรจะมีเพียงแต่หน้างานป้องกัน ประมวล และจับกุมผู้กระทำความผิดเท่านั้น งานสอบสวนจะต้องมีกำลังพลและงบประมาณที่ มากกว่าปัจจุบันมีอยู่

กรณีศึกษาที่ 10 ร.ต.อ.กาย (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

ร.ต.อ.กาย (นามสมมติ) เป็นเพศชาย อายุ 28 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษา ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กำลังศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มียศร้อยตำรวจเอก ปัจจุบันนี้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ระดับ สบ 1 รับราชการมานาน 10 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 6 ปี บุคลิกลักษณะภายนอก หน้าตาหล่อเหลา สุขภาพ เป็นกันเอง อหยาศัยดี อารมณ์ดี แต่งการสะอาด สะอาด

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ร.ต.อ.กาย ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลา 6 ปี เศษ มีประสบการณ์ ความชำนาญในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการสอบสวนคดีที่เดียว

จากประสบการณ์ของ ร.ต.อ.กาย นั้น ผู้ต้องหาที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุม นั้น ได้ทราบสิทธิผู้ต้องหา โดยที่ ร.ต.อ.กาย เป็นผู้แจ้งให้ทราบด้วยตนเอง

ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่ที่มาพบ หรืออยู่ในความควบคุมของ ร.ต.อ.กาย ได้ใช้สิทธิ ของผู้ต้องหาทั้ง 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ใน กรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย

โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เป็นสิทธิข้อที่ผู้ต้องหาได้ร้องขอมากที่สุด เนื่องจาก เป็นสิทธิเบื้องต้นที่ผู้ต้องหาจะต้องร้องขอโดยปกติอยู่แล้วว่าจะให้การอย่างไรก็ได้ หรือไม่ให้การเลยก็ได้ โดยในส่วนใหญ่คดีที่ร้องขอไม่ให้การนั้น จะเป็นพวคดีที่มีโทษสูง เช่น พยายามฆ่า จำหน่ายยาเสพติด

ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

เมื่อผู้ต้องหาใช้สิทธิข้อนี้ ส่งผลกระทบทางด้านรูปคดี หากให้การไม่ตรงตามจริงหรือไม่ให้การเลย ก็ไม่สามารถได้ข้อเท็จจริงจากผู้ต้องหา รวมไปถึงการรวบรวมพยานหลักฐานทำได้ไม่ครบถ้วน แต่ทั้งนี้ ร.ต.อ.กาย มองว่า ผู้ต้องหาย่อมมีสิทธิที่จะให้การอย่างไรก็ได้อยู่แล้ว หากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อคดี ก็คิดว่าโชคดีไป หากให้การไม่เป็นประโยชน์ก็อาจจะเหนื่อยที่ต้องมานั่งรวบรวมพยานหลักฐานมากขึ้น แต่ก็ไม่เป็นไร ถือว่าเป็นหน้าที่อยู่แล้ว ส่วนผลกระทบทางด้านงบประมาณ และด้านเวลานั้น ไม่มีแต่อย่างใด

2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

ร.ต.อ.กาย กล่าวว่า ไม่ได้ส่งผลกระทบทางด้านเวลาเท่าใดนัก อาจจะมีบ้างที่ทำให้เป็นการยุ่งยาก แต่ในด้านรูปคตินั้นคิดว่า ส่วนใหญ่มีผลกระทบโดยตรง คือ ผู้ต้องหาเมื่อปรึกษาทนายความแล้ว มักจะให้การปฏิเสธ โดยบิดเบือนข้อเท็จจริงในคดีไปแบบหน้ามือเป็นหลังมือ การใช้สิทธิข้อนี้ไม่ส่งผลกระทบทางด้านงบประมาณแต่อย่างใด

3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความเพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีและต้องการทนายความ

ร.ต.อ.กาย ประสบปัญหาบ่อยครั้ง ที่ผู้ต้องหาจะร้องขอให้จัดหาทนายความมาให้ อันส่งผลกระทบทางด้านเวลาบ้าง เพราะแทนที่จะสามารถสอบสวนปากคำผู้ต้องหาได้เลย ต้องมาเสียเวลาจัดหาทนายความ โทรศัพท์ตามทนาย ให้ผู้ต้องหา มีเพียงบางครั้งเท่านั้นที่ต้องรอเป็นเวลานาน กว่าทนายความจะเดินทางมาถึงสถานีตำรวจ เมื่อมาถึงบางครั้งกลับไม่ได้แนะนำหรือพูดคุยอะไรกับผู้ต้องหาเลย เสมือนว่าไม่ได้มาช่วยอะไรให้ผู้ต้องหา จึงมองว่าไม่เป็นการจำเป็นที่จะต้องจัดหาทนายความมาให้ ในส่วนของค่าใช้จ่ายทางด้านงบประมาณนั้น ตกเป็นภาระของ ร.ต.อ.กาย ที่จะต้องเสียค่าโทรศัพท์ตามทนายมาให้กับผู้ต้องหา เบิกค่าโทรศัพท์ก็ไม่ได้เช่นกัน แต่ไม่ได้มีผลกระทบมากนัก เนื่องจากเป็นเงินไม่กี่บาท ในด้านรูปคดีนั้น ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด

4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

ร.ต.อ.กาย ได้ประสบปัญหาทางด้านรูปคดี ทำให้ข้อเท็จจริงบิดเบือนไปบ้าง เนื่องจากทนายความ หรือบุคคลที่เข้าร่วมฟังการสอบสวนนั้น บางคนที่ดีก็ดีไป บางคนก็ชอบพูดจา ยุแหย่ พูดมาก เหมือนจะมาชวนทะเลาะ แนะนำบอกผู้ต้องหาว่า คุณให้การอย่างนี้ได้ยังไง เหตุการณ์มันเป็นแบบนี้หรือ ไม่ใช่เป็นแบบนี้หรือ จนผู้ต้องหาให้การตามที่ทนายความหรือบุคคลที่มาร่วมฟังการสอบสวนให้การตามที่ถูกแนะนำ ส่งผลให้อารมณ์เสียบ้าง เพราะงานที่ทำอยู่นั้นก็มีความเครียดพอสมควรอยู่แล้ว ในส่วนของทางด้านงบประมาณและด้านเวลานั้น ยังไม่มีแต่อย่างใด

5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

ร.ต.อ.กาย กล่าวว่า ไม่มีผลกระทบในด้านต่างๆ แต่อย่างใด เพราะไม่ได้รับผิดชอบเกี่ยวกับในการที่จะต้องดูแลญาติผู้ต้องหาเวลามาเยี่ยม เป็นหน้าที่ของ สิบเวรห้องขัง มีกฎระเบียบต่างๆ กำหนดแนวทางให้ปฏิบัติอยู่แล้ว

6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ร.ต.อ.กาย เคยประสบปัญหาทางด้านงบประมาณแต่ก็ไม่ได้มากมายอะไรนัก ซึ่งมีอยู่สองครั้งด้วยกัน ครั้งแรกเกิดขึ้นระหว่างที่นำตัวผู้ต้องหาไปทำการฝากขังต่อศาล โดยระหว่างทางนั้น ผู้ต้องหาที่ควบคุมอยู่ ได้เกิดชักขึ้นมาน้ำลายฟูมปาก คล้ายโรคลมบ้าหมู จึงต้องรีบพาไปรับการรักษาพยาบาลโดยด่วน โดยเสียค่ารักษาไปประมาณ 200 ร้อยบาท อีกครั้งเกิดขึ้นขณะที่กำลังจะรับตัวผู้ต้องหา ขณะนั้นผู้ต้องหาไม่ได้ใส่กุญแจมือ ได้อาศัยช่วงที่กำลังยุ่งวุ่นวายตรวจสอบเอกสารอยู่นั้น วิ่งหลบหนีไป ร.ต.อ.กาย จึงต้องวิ่งไล่ตามจับ จนสามารถจับกุมตัวได้ เนื่องจากผู้ต้องหาเป็นลมหมดสติไปก่อน ร.ต.อ.กาย ต้องพาไปพบแพทย์ โดยต้องฉีดยาให้ผู้ต้องหา เป็นเงินทั้งสิ้น 200 บาท อีกเช่นกัน ค่าใช้จ่ายทั้งหมด จึงตกเป็นภาระของ ร.ต.อ.กาย แต่ทั้งนี้ไม่ได้ลำบากอะไรมากมายนัก เนื่องจากเป็นเงินแค่ไม่กี่ร้อยบาท แต่หากเป็นหลักพันก็อาจเป็นภาระเช่นกัน

ร.ต.อ.กาย มีความเห็นว่า หากพนักงานสอบสวนไม่อำนวยความสะดวกกล่าวทั้ง 6 ข้อให้กับผู้ต้องหา เมื่อมีการร้องขอนั้น อาจทำให้ถูกร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัย และถูกดำเนินคดีอาญาได้อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวนอีกด้วย ในบางคดีอาจจะต้องพินิจพิเคราะห์ รัดกุม ในการทำสำนวน เนื่องจากทนายความหรือบุคคลที่ผู้ต้องหาไว้วางใจมาร่วมฟังการสอบสวนอยู่ด้วย การใช้คำพูดต้องสุภาพมากกว่าเดิม ก่อนทำอะไรจะต้องคิดให้รอบคอบก่อน

ร.ต.อ.กาย เสริมท้ายว่า ควรจะมีหน่วยงานมารองรับทางด้านงบประมาณ เพราะในกรณีที่เกิดกับ ร.ต.อ.กาย นั้นอาจจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่มากมายนัก แต่ถ้าค่ารักษาพยาบาลนั้น เป็นหมื่นเป็นแสน จะให้ใครเป็นผู้รับภาระดังกล่าว หากญาติของผู้ต้องหานั้น ไม่สนใจผู้ต้องหาเลย อีกทั้งน่าจะมีทนายความมากกว่านี้ เพราะเห็นแต่ทนายความคนเดิมตลอด หากเกิดกรณีผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมหลายคน แต่ละคนก็ต้องการทนาย อาจจะต้องจัดคิวรอกัน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้วิจัยได้ทดสอบหาความสัมพันธ์ ด้วยสถิติค่า Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการพิสูจน์สมมติฐานปรากฏดังนี้

1. การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การ หรือให้การใดๆ กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ทั้งนี้โดยทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก การปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการยุติธรรมของไทย จากรูปแบบควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) มาเป็น **รูปแบบนิติธรรม (Due Process Model)** ทำให้การสอบสวนต่างๆ ของพนักงานสอบสวนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา **Miranda Rule** ที่ก่อนจะทำการสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแจ้งให้บุคคลผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาทราบว่า ผู้ที่ต้องสงสัยนั้นๆ มีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถาม หรือกล่าวคำใดๆ อันเป็นปฏิกิริยาต่อตนเอง ซึ่งอาจจะนำไปสู่การฟ้องร้องคดี โดยเป็นแนวทางต้นแบบมาสู่สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การใดๆ เช่นเดียวกับการศึกษาของ **กรกาญจน์ อรุณพลอด (2543)** ที่ได้ศึกษาถึง การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมายและกระบวนการบังคับใช้ จึงทำให้การใช้สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การใดๆ ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

2.การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน โดยทั้งนี้การที่ผู้ต้องหาได้พบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวนั้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนมีความเครียดและเกิดความวิตกกังวลที่จะต้องสอบสวนปากคำผู้ต้องหา โดยมีทนายให้คำปรึกษา เนื่องจากทนายความจะคอยมาจ้องจับผิดการสอบสวนของพนักงานสอบสวน อันส่งผลไปถึงข้อเท็จจริงในคดีที่อาจถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริง อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้ต้องหานั้นได้เปรียบในทางคดี ทำให้ต้องใช้ความรู้ความสามารถและความพิถีพิถันในการสอบสวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ธรรมศาสตร์ กิตติศักดิ์ (2536)** ที่ได้ศึกษาทัศนะของพนักงานสอบสวนต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการสอบสวนคดีอาญาใน สถานีดำรวจภูธรภาค 1 ซึ่งพบว่า ความเครียด ความวิตกกังวล การขาดการอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการสอบสวน มีผลต่อการสอบสวนคดีอาญา

3.การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหา ร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันพนักงานสอบสวนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น และมีค่าตอบแทนเงินประจำตำแหน่ง ในขณะที่แต่ก่อนนั้นยังไม่มีเงินประจำตำแหน่งให้พนักงานสอบสวน จึงทำให้มีความขยันทำงานมากขึ้น และสามารถใช้จ่ายเงินส่วนตัวในการติดต่อทนายความเพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงาน ประกอบกับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการยุติธรรมของไทย **แบบนิติธรรม (Due Process Model)** ที่พิจารณาในแง่มุมมองของการคุ้มครองสิทธิบางประการของประชาชนมากกว่าการพยายามป้องกันอาชญากรรม เป็นรูปแบบที่ยึดเอาหลักกฎหมายเป็นสำคัญโดยเน้นหลักในหลักกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล และสอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา **Miranda Rule** ที่ในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยไม่อาจที่จะหาทนายสำหรับตนเองได้ ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นหนึ่งผู้ใด ในการแต่งตั้งทนายให้ตามประสงค์ของผู้ต้องสงสัย และนำมาสู่ **หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา** ในการให้ความช่วยเหลือจากรัฐด้านทนายความ เช่นเดียวกับการศึกษาของ **กรกาญจน์ อรุณพลอด (2543)** ที่ได้ศึกษาถึง การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมายและกระบวนการบังคับใช้ จึงทำให้การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

4.การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า การใช้สิทธิที่จะการใช้สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานสอบสวนคิดว่าเป็นผลดีที่จะมีทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน เพราะทำให้คำให้การของผู้ต้องหานั้นมีน้ำหนักมากขึ้น และฟังดูมีความน่าเชื่อถือเมื่อต้องไต่สวนคดีในชั้นศาล สอดคล้องกับ **หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา** ในหลักประกันสิทธิที่จะมีผู้ช่วยด้วยขณะถูกสอบสวน อันเป็นการให้หลักประกันในเรื่องการให้การโดยสมัครใจและจะไม่

ถูกบังคับ ล่อลวงให้การ เช่นเดียวกับการศึกษาของ **กรกาญจน์ อรุณปลอด (2543)** ที่ได้ศึกษาถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมาย และกระบวนการบังคับใช้ ซึ่งการบริหารงานยุติธรรมมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ในรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) จึงทำให้การใช้สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

5.การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อญาติตามสมควร ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานสอบสวนคิดว่า มีกำหนดเวลา และระเบียบปฏิบัติในการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อญาติ ใช้บังคับปฏิบัติอยู่แล้ว ประกอบกับมีเจ้าหน้าที่สืบเวรห้องขังรับผิดชอบอยู่ จะมีกรณีการเยี่ยมเยียนนอกเวลาเท่านั้นที่จะต้องมาขออนุญาตพนักงานสอบสวน สอดคล้องกับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการยุติธรรมของไทย **แบบนิติธรรม (Due Process Model)** ที่พิจารณาในแง่มุมมองของการคุ้มครองสิทธิบางประการของประชาชนมากกว่าการพยายามป้องกันอาชญากรรม เป็นรูปแบบที่ยึดเอาหลักกฎหมายเป็นสำคัญ โดยเน้นหลักในหลักกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากยังไม่ได้ถูกพิพากษาถึงที่สุดจะต้องได้รับการคุ้มครองเช่นผู้บริสุทธิ์ เช่นเดียวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย ที่มีการพัฒนาการในทางที่เป็นเสรีนิยม (Liberalism) มากขึ้น เน้นในด้านสิทธิเสรีภาพของบุคคลและสิทธิตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และการศึกษาของ **กรกาญจน์ อรุณปลอด (2543)** ที่ได้ศึกษาถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมาย และกระบวนการบังคับใช้ ซึ่งการบริหารงานยุติธรรมมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ในรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) จึงทำให้การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อญาติตามสมควร ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

6.การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าพนักงานสอบสวนเห็นว่า การที่ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา เมื่อเจ็บป่วยก็พร้อมที่จะช่วยเหลืออยู่แล้ว ในขณะที่ทางด้านงบประมาณที่จะต้องออกค่าใช้จ่ายเองนั้น ถ้าไม่สูงมากจนเกินไปก็ยินดีที่จะช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับ การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย ที่มีการพัฒนาการในทางที่เป็นเสรีนิยม (Liberalism) มากขึ้น บุคคลย่อมที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน อีกทั้งยังมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกาย อันมีเอกภาพในการรับรองและคุ้มครองผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกายนอก จากนี้การศึกษาของ กรกาญจน์ อรุณพลอด (2543) ที่ได้ศึกษาถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย : ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมาย และกระบวนการบังคับใช้ ซึ่งการบริหารงานยุติธรรมมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ในรูปแบบนิติธรรม (Due Process Model) จึงทำให้การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาเชิงลึก ยังพบว่า

1. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านรูปคดีมากที่สุด โดยอาจมีการทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป

2. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านเวลา คือ บางครั้งพนักงานสอบสวนต้องเสียเวลาในการติดต่อทนายความ และเวลาที่ทนายความเดินทางมายังสถานีตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกิดกรณีที่จับตัวผู้ต้องหามาส่งมอบการควบคุมในคืนวันศุกร์จะต้องนำตัวผู้ต้องหาไปยื่นคำร้องฝากขังภายในเช้าวันเสาร์ อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาได้ ในส่วนของสิทธิข้ออื่นๆ นั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดนัยยะในการสอบสวนมากมายนัก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากสิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา : ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง นัยยะที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการยุติธรรมทางการสอบสวน ให้เหมาะสมกับพนักงานสอบสวนต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 250 นาย โดยวิธีการแจกแบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติ Chi-square และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มียศระหว่าง ร้อยตำรวจตรี – ร้อยตำรวจเอก ตำแหน่ง สัญญาบัตร 1 มีอายุราชการระหว่าง 5-10 ปี และปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสอบสวนมาเป็นเวลานานน้อยกว่า 5 ปี

5.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สิทธิของผู้ต้องหาที่กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการสอบสวน

กลุ่มตัวอย่าง มีประสบการณ์เกี่ยวกับผู้ต้องหาที่ใช้ในการสอบสวน โดยผู้ต้องหาได้ใช้สิทธิทั้ง 6 ข้อ โดยสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ มากที่สุด

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

1. สิทธิที่จะไม่ให้การ หรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย
2. สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นในระดับ น้อย

5.1.4 ความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา ในด้านผลกระทบ

1. ด้านเวลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ทำให้การสอบสวนล่าช้าในระดับปานกลาง ทำให้การสอบสวนไม่ต่อเนื่อง ในระดับปานกลาง อาจเกิดกรณียื่นคำร้องคัดฟ้องฝากขังไม่ทันภายในกำหนดเวลา ระดับปานกลาง และอาจทำให้สำนวนการสอบสวนค้างค้างได้ ในระดับปานกลาง
2. ด้านงบประมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความหรือญาติของผู้ต้องหา ในระดับปานกลาง เสียค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดูแลผู้ต้องหา หากเกิดการเจ็บป่วย ในระดับปานกลาง และพนักงานสอบสวนขาดการสนับสนุนในการที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหา ในระดับน้อย
3. ด้านรูปคดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป ในระดับปานกลาง ทำให้การตั้งฐานความผิดเปลี่ยนไป ในระดับปานกลาง ส่งผลต่อการสั่งคดี (สั่งฟ้อง, สั่งไม่ฟ้อง) ในระดับปานกลาง ทำให้พยานหลักฐานไม่หนักแน่น ในระดับ

ปานกลาง และทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ อาจแนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน ในระดับปานกลาง

4.ด้านอื่นๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หากไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจทำให้พนักงานสอบสวนถูกฟ้องคดีอาญาได้ ในระดับน้อย อาจทำให้ถูกผู้ต้องหา ร้องเรียนดำเนินคดีทางวินัยตำรวจได้ ในระดับปานกลาง อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องพิถีพิถันในการสอบสวนมากขึ้น ในระดับน้อย และเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับพนักงานสอบสวน ในระดับน้อย

5.2 สรุปผลการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ ทำให้เกิด
 นัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การใดๆ กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 การใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 การใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหา
 ทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้เมื่อผู้ต้องหาร้องขอ กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 การใช้สิทธิที่จะทำให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะทำให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 5 การใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติตามสมควร ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติตามสมควร กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 6 การใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย ทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการใช้สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเจ็บป่วย กับ การทำให้เกิดนัยยะในการสอบสวน พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 6

5.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล และทำการวิจัยมาเป็นเวลาพอสมควร ทำให้ผู้วิจัยได้พบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ดังนี้ คือ

1.ในการแจกแบบสอบถาม เมื่อได้มีการแจกไปแล้ว มักจะได้รับแบบสอบถามกลับมาไม่ครบตามจำนวนที่แจกไปครั้งแรก บางครั้งทำให้ต้องยกเลิกแบบสอบถามที่แจกไปในครั้งแรกทั้งหมด และได้ขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามซ้ำอีกครั้ง ทำให้เสียเวลามาก

2.เมื่อได้แบบสอบถามมาแล้ว แบบสอบถามบางชุดไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถาม อาจมองข้ามไปบ้าง ทำให้ไม่สามารถนำมาประมวลผลได้ จึงต้องยกเลิกแบบสอบถามนั้นทิ้งไป

3.ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่ให้การสัมภาษณ์ไม่ค่อยมีเวลาให้สำหรับการสัมภาษณ์ เพราะส่วนใหญ่มีภารกิจในการทำงาน

4.ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากประชากร ที่เป็นพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานีตำรวจต่างๆ ซึ่งอยู่ห่างไกลกันทำให้ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเก็บข้อมูลสูง

5.4 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดของเวลา จึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น หากในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาที่กว้างขวางออกไปในจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาเปรียบเทียบเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพิจารณาแก้ไขด้านการอำนวยสิทธิของผู้ต้องหา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ได้จึงอาจจะไม่มีความละเอียดมากเพียงพอ ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะได้มีการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามแบบเชิงลึกประกอบไว้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มากพอที่จะทราบข้อมูลเชิงลึกที่เป็นปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะใช้เทคนิคการวิจัยทางมานุษยวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น

3.ควรศึกษาถึงนัยยะในการใช้สิทธิของผู้ต้องหาของผู้ต้องหา เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอ ดังนี้

1.จัดหาหน่วยงานที่เกี่ยวกับการอำนวยสิทธิของผู้ต้องหาโดยตรง รวมถึงมีอำนาจจัดสรรงบประมาณในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล ในกรณีที่ผู้ต้องหาเจ็บป่วย และพนักงานสอบสวนจะต้องสำรองเงินจ่ายไปก่อน

รวมถึงจัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสม ประจำสถานีดำรงต่างๆ เพื่อให้สามารถติดต่อได้หากเกิดกรณีเร่งด่วน เช่น ผู้ต้องหาถูกจับมาในคืนวันศุกร์ จะต้องสามารถติดต่อทนายความได้ทันที และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ต้องหาไม่ต้องมาเสียเวลานั่งรอทนายความ

2. จัดให้มีการฝึกอบรมกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติในการสอบสวน รวมไปถึงแนวทางที่จะต้องปฏิบัติในการสอบสวนให้แก่พนักงานสอบสวนอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ต้องเกรงกลัวว่าจะกระทำผิดขั้นตอนกฎหมายในกรณีที่มีทนายมาร่วมฟังการสอบสวน หรือให้คำปรึกษาผู้ต้องหา และเพื่อให้การดำเนินการสอบสวนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ในส่วนของสิทธิที่ว่า สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน นั้น ในทางกฎหมายยังไม่ชัดเจนในการระบุจำนวนของบุคคลที่ไว้วางใจ จึงส่งผลมายังการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในบางครั้ง จึงควรศึกษาและกำหนดแนวทางในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อขจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างทำการสอบสวน

4. เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องหา ในบางครั้งทนายความที่พนักงานสอบสวนจัดหาผู้ต้องหาเมื่อมีการร้องขอ ทนายบางคนเพิ่งจบการศึกษาใหม่ ยังไม่มีประสบการณ์ในการว่าคดี หรือไม่มีความชำนาญในการว่าความคดีอาญา อาจทำให้การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในเรื่องนี้ ยังไม่ได้รับตามที่ได้ตั้งเจตนารมณ์เอาไว้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดคุณสมบัติของทนายความที่จะให้การช่วยเหลือผู้ต้องหาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจะมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบงานสอบสวนให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม อีกทั้งยังควรปลูกฝังให้ข้าราชการตำรวจมีคุณธรรมในการปฏิบัติงานมากขึ้น ให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม

6. ควรเสริมสร้าง ให้มีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล ทนายความ ให้มีทัศนคติที่ดี เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกอย่างสูงสุด ตลอดจนเป็นการให้บริการแก่ประชาชนเป็นไปอย่างถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็ว และคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้มากที่สุด

7.สิทธิของผู้ต้องหาดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ นั้น ควรที่จะคงอยู่เพื่อให้ผู้ต้องหาสามารถที่จะได้รับการอำนวยการสิทธิที่จะพิสูจน์ว่าตนเองบริสุทธิ์ได้อย่างเต็มที่ โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ตำรวจ พนักงานอัยการ ทนายความ เพื่อให้สมกับเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

- กรกาญจน์ อรุณพลอด. การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย: ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางกฎหมายและกระบวนการบังคับใช้, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. กระบวนการยุติธรรมบนเส้นทางของการเปลี่ยนแปลง, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2541.
- กุลพล พลวัน. พัฒนาการสิทธิมนุษยชน พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538
- โกศล โสภากษ์วิจิตร. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายไทย, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. วิเคราะห์การแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 9 , 3 (2520)
- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. หลักความเสมอภาคตามกฎหมายฝรั่งเศส, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2545
- จิรนิติ หะวานนท์. สำนักงานทนายประจำเลขของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา ตุลพาห 26 , 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2522)
- ชาติ ชัยเดชสุริยะ. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, กรุงเทพมหานคร : เดือนตุลา, 2549.

- ณรงค์ ใจหาญ. หลักประกันสิทธิของประชาชนในคดีอาญาใหม่ : ปัจจุบันและทศวรรษหน้า (2540-2550), บทบัญญัติ เล่มที่ 53 ตอน 2 (มิถุนายน 2540)
- ณรงค์ ใจหาญ และคณะ. โครงการวิจัยเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา, (ม.ป.ท.), 2540
- ณรงค์วิช ไชยทอง. การอำนวยความสะดวกในหน้าที่พนักงานสอบสวน ตามแนวทางรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน, เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของตำรวจในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตามแนวทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540(11 มีนาคม 2542), (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)
- นัยนา เกิดวิชัย. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : พัทธกัษณ์ อักษร, 2549
- ทวี ตาตะยานนท์. ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ฉบับรวมเล่ม, กรุงเทพมหานคร : สุตรไพศาล การพิมพ์, 2536
- ทัศนีย์ แก้วพิลา. สิทธิการมีทนายในคดีอาญา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. รัฐธรรมนูญน่ารู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542
- ประธาน วัฒนวานิชย์ , ระบบความยุติธรรมทางอาญา : แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม, วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 9, 2 (กันยายน-พฤศจิกายน 2520)
- ประเสริฐ เมฆมณี. ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2523.
- มานิตย์ จุมปา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 , กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2540

- วรรณ วิศรุตพิชญ์. รายงานการวิจัย สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ศึกษารูปแบบการจำกัด สิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้ไว้อย่างเหมาะสม, กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.), 2538.
- วีระพงษ์ บุญโสภาส. บทบาทร่างในการอำนวยความสะดวกตามแนวทางรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง บทบาทของตำรวจในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตามแนวทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 (11 มีนาคม 2542), (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.).
- สกล สกลเดช. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- สนอง วัฒนวรางกูร. พลตำรวจเอก, รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ, แนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ในส่วนของพนักงานสอบสวน) เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และนโยบายเน้นหนักของกรมตำรวจ พุทธศักราช 2540, กรุงเทพมหานคร : กองบังคับการตำรวจนครบาล 6, 2540
- สวัสดิ์ เตียววิรัตน์. ความรู้ของผู้ต้องหาเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องหา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 3, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542
- สุณีย์ มัลลิกะมาลย์. สิทธิของผู้ต้องหาในระหว่างการสืบสวนและสอบสวน, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพผู้ต้องหาโดยองค์กรตุลาการในชั้นก่อนการพิจารณา : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีไทยและสหรัฐอเมริกา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. สิทธิของผู้ต้องหาในประเทศไทย , สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)

เอกสารภาษาอังกฤษ

A.Ashworth. The Criminal Process : An Evaluative Study. Oxford : Clarendon Press, 1995.

Anderson, Gavin W. Rights and Democracy : Essay in UK-Canadian Constitutionalism, London : Blackstone Press Limited, 1999.

Barker, Thomas. Police systems and practices: an introduction. New Jersey: Prentice-hall Career and Technology, 1994.

Brian, Morgan J. The police function and the investigation of crime. England: Avebury, 1990.

Cox, S.M. and Wade. J.E. The Criminal Justice Network : An Introduction, Dubuque, Iowa : Wm. C. Brown, 1985.

Coffey , Eldefonso , Hartinger. An Introduction to the Criminal Justice System and Process

Edward L, Greenspan,Q.C. and Marc Rosenberg. Martin's Annual Criminal Code 1998. Ontario:Canada Law Book,1998.

Gerald D., Robin. Introduction to the Criminal Justice System. 3rd edition. New York : Harper & Row Publisher, 1987.

Hess, Karen M. and Worbleski, Henry M. Police operation: theory and practice. California: Wadsworth, 2003.

Lidstone , K.W. Investigate Powers and the Right of the Citizens, The Criminal Law Review, 1981.

Lord Denning. Arrest and Search. The Due Process Of Law. London : Butterworths , 1980.

Mc Grath , W.T. Crime and Its Treatment in Canada. Toronto : Mac Millan, 1965.

Starmer, Keir and others. Criminal justice, police powers and human rights. London: Blackstone, 2001.

Vorenberg, James. Criminal Law and Procedure. 2nd ed. St. Paul, Minnesota : West Publishing Co., 1981

Waldron Ronald. The Criminal Justice System. 3rd Ed. Boston : Houghton Mifflin, 1986

Zimring , Franklin E. The Criminal Justice System. Boston : Little, Brown and Co., 1980

<http://www.acs.appstate.edu/dept/ps-cj/cj-sour.html#Criminology>

<http://www.kodmhai.com/>

http://www.nhrc.or.th/menu_content.php?doc_id=51

www.police7.go.th/chaiyan/Link/912.doc

<http://www.cpon.ago.go.th/law19.htm>

<http://criminal.findlaw.com/articles/1443.html>

<http://www.answers.com/topic/miranda-v-arizona>

<http://www.wordweboonline.com/en/MIRANDARULE>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา

ส่วนที่ 1

ข้อมูลส่วนบุคคล

คำแนะนำ

โปรดทำเครื่องหมาย (/) หรือเติมคำลงในช่องว่างทุกข้อ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1.เพศ

() 1.ชาย

() 2.หญิง

2.อายุของท่านในปัจจุบัน.....ปี

3.ระดับการศึกษาสูงสุด

() 1.ปริญญาตรี

() 2.ปริญญาโท

() 3.อื่นๆ (ระบุ).....

4.สถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี

() 1.โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

() 2.มหาวิทยาลัยของรัฐ

() 3.มหาวิทยาลัยเอกชน

() 4.อื่นๆ (ระบุ).....

5.ชั้นยศ

() 1.ร้อยตำรวจตรี

() 2.ร้อยตำรวจโท

() 3.ร้อยตำรวจเอก

() 4.พันตำรวจตรี

() 5.พันตำรวจโท

6.ตำแหน่ง

- () 1.สัญญาบัตร 1 (รองสารวัตร)
 () 2.สัญญาบัตร 2 (สารวัตร)
 () 3.สัญญาบัตร 3 (รองผู้กำกับ)

7.อายุราชการ ปี

8.ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสายงาน ปี

ส่วนที่ 2 การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา และทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องความเห็น ที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริงหรือตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

1.จากประสบการณ์ของท่าน ผู้ต้องหาที่ท่านสอบสวนนั้น ใช้สิทธิของผู้ต้องหาข้อใดบ้าง

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา	ใช่	ไม่ใช่
1.สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้		
2.สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว		
3.สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณี que ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ		
4.สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน		
5.สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร		
6.สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย		

2. จากข้อ 1 ดังกล่าวข้างต้น ผู้ต้องหาได้ใช้สิทธิในข้อใดบ้างมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา	ใช้มากที่สุด
1. สิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้	
2. สิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว	
3. สิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ	
4. สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน	
5. สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร	
6. สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย	

3. ทักษะคดีต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา

ทักษะคดีต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะไม่ให้การ หรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ต้องหานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้”					
2. ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะพบ และปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ เป็นการเฉพาะตัว”					
3. ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความ เพื่อเข้าร่วมฟังการสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มี และต้องการทนายความ”					

ทัศนคติต่อการใช้สิทธิของผู้ต้องหา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4.ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “สิทธิที่จะให้ทนายความ หรือบุคคลที่ ไว้วางใจ เข้าร่วมฟังการสอบปากคำตน ได้ในชั้นสอบสวน”					
5.ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม หรือ ติดต่อกับญาติได้ตามสมควร”					
6.ท่านเห็นด้วยต่อการใช้สิทธิที่ว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะได้รับการ รักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการ เจ็บป่วย”					

ส่วนที่ 3

นัยยะที่เกิดจากการสอบสวน

นัยยะที่เกิดจากการ การใช้สิทธิของผู้ต้องหา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านเวลา					
-ทำให้การสอบสวนล่าช้า					
-ทำให้การสอบสวนไม่ต่อเนื่อง					
-อาจเกิดกรณียื่นคำร้องคัดฟ้องฝากขังไม่ ทันภายในกำหนดเวลา					
-อาจทำให้สำนวนการสอบสวนค้างค้ำได้					
ด้านงบประมาณ					
-เสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อทนายความ หรือญาติของผู้ต้องหา					
-เสียค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดูแล ผู้ต้องหา หากเกิดการเจ็บป่วย					
-พนักงานสอบสวนขาดการสนับสนุนใน การที่จะอำนวยสิทธิให้ผู้ต้องหา					

นัยยะที่เกิดการจาก การใช้สิทธิของผู้ต้องหา	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ปาน กลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านรูปคดี -ทำให้ข้อเท็จจริงในคดีบิดเบือนไป					
-ทำให้การตั้งฐานความผิดเปลี่ยนไป					
-ส่งผลต่อการสั่งคดี (สั่งฟ้อง , สั่งไม่ฟ้อง)					
-ทำให้พยานหลักฐานไม่หนักแน่น					
-ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจ อาจ แนะนำให้ผู้ต้องหาไม่ให้ความร่วมมือ กับพนักงานสอบสวน					
ด้านอื่นๆ - หากไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจ ทำให้พนักงานสอบสวนถูกฟ้อง คดีอาญาได้					
-หากไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องหาแล้ว อาจ ทำให้ถูกผู้ต้องหาร้องเรียนดำเนินคดีทาง วินัยตำรวจได้					
- อาจทำให้พนักงานสอบสวนต้องใช้ ความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นเป็น พิเศษ					
-ทำให้พนักงานสอบสวนต้องพิถีพิถัน ในการสอบสวนมากขึ้น					
-เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และ ความรับผิดชอบให้กับพนักงาน สอบสวน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	ร้อยตำรวจโท ปกัณธ์	ชัยสุกวัฒน์
ภูมิลำเนา	50/639 ซ.B5 เมืองทองธานี ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี	
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตร์(ตร) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 57	
ตำแหน่งปัจจุบัน	พนักงานสอบสวน (สบ1) สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย